

2.KRALLAR

Rab Kral Ahazya'yı Cezalandırıyor

1 Bölüm

¹ İsrail Kralı Ahav'ın ölümünden sonra Moavlılar İsrail'e karşı ayaklandı.

² İsrail Kralı Ahazya Samiriye'de yaşadığı sarayın üst katındaki kafesli pencereden düşüp yaralandı. Habercilerine, <<Gidin, Ekron ilahı Baalzevuv'a* danışın, yaralarımın iyileşip iyileşmeyeceğini öğrenin>> dedi.

³ Ama RAB'bin meleği, Tişbeli İlyas'a şöyle dedi: <<Kalk, Samiriye Kralı'nın habercilerini karşıla ve onlara de ki, <İsrail'de Tanrı yok mu ki Ekron ilahı Baalzevuv'a danışmaya gidiyorsunuz?> ⁴ Kralınıza deyin ki, <RAB, Yattığın yataktan kalkamayacak, kesinlikle öleceksin! diyor.> >> Böylece İlyas oradan ayrıldı. ⁵ Haberciler kralın yanına döndüler. Kral, <<Neden geri döndünüz?>> diye sordu.

⁶ Şöyle karşılık verdiler: <<Yolda bir adamla karşılaştık. Bize dedi ki, <Gidin, sizi gönderen krala RAB şöyle diyor deyin: İsrail'de Tanrı yok mu ki Ekron ilahı Baalzevuv'a danışmak için haberciler gönderdin? Bu yüzden yattığın yataktan kalkamayacak, kesinlikle öleceksin!> >>

⁷ Kral, <<Sizi karşılayıp bu sözleri söyleyen nasıl bir adamdı?>> diye sordu.

⁸ <<Üzerinde tüylü bir giysi, belinde deri bir kuşak vardı>> diye yanıtladılar.

Kral, <<O Tişbeli İlyas'tır>> dedi.

⁹ Sonra bir komutanla birlikte elli adamını İlyas'a gönderdi. Komutan tepenin üstünde oturan İlyas'ın yanına çıkıp ona, <<Ey Tanrı adamı, kral aşağı inmeni istiyor>> dedi.

¹⁰ İlyas, <<Eğer ben Tanrı adamıysam, şimdi göklerden ateş yağacak ve seninle birlikte elli adamını yok edecek!>> diye karşılık verdi. O anda göklerden ateş yağdı, komutanla birlikte elli adamını yakıp yok etti.

¹¹ Bunun üzerine kral, İlyas'a başka bir komutanla birlikte elli adam daha gönderdi. Komutan İlyas'a, <<Ey Tanrı adamı, kral hemen aşağı inmeni istiyor!>> dedi.

¹² İlyas, <<Eğer ben Tanrı adamıysam, göklerden ateş yağacak ve seninle birlikte elli adamını yok edecek!>> diye karşılık verdi. O anda göklerden ateş yağdı, komutanla birlikte elli adamını yakıp yok etti.

¹³ Kral üçüncü kez bir komutanla elli adam gönderdi. Üçüncü komutan çıkıp İlyas'ın önünde diz çöktü ve ona şöyle yalvardı: <<Ey Tanrı adamı, lütfen bana ve adamlarıma acı, canımızı bağışla! ¹⁴ Göklerden yağın ateş daha önce gelen iki komutanla ellişer adamını yakıp yok etti, ama lütfen bana acı.>>

¹⁵ RAB'bin meleği, İlyas'a, <<Onunla birlikte aşağı in, korkma>> dedi. İlyas kalkıp komutanla birlikte kralın yanına gitti ¹⁶ ve ona şöyle dedi: <<RAB diyor ki, <İsrail'de danışacak Tanrı yok mu ki Ekron ilahı Baalzevuv'a danışmak için haberciler gönderdin? Bu yüzden yattığın yataktan kalkamayacak, kesinlikle öleceksin!> >>

¹⁷ RAB'bin İlyas aracılığıyla söylediği söz uyarınca Kral Ahazya öldü. Oğlu olmadığı için yerine kardeşi Yoram geçti. Bu olay Yahuda Kralı Yehoşafat oğlu Yehoram'ın krallığının ikinci yılında oldu.

¹⁸ Ahazya'nın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve yaptıkları İsrail krallarının tarihinde yazılıdır.

İlyas'ın Göklere Alınışı

2 Bölüm

¹ RAB İlyas'ı kasırgayla göklere çıkarmadan önce, İlyas ile Elişa Gilgal'dan ayrılıp yola çıkmışlardı. ² İlyas Elişa'ya, <<Lütfen sen burada kal, çünkü RAB beni Beytel'e gönderdi>>

dedi.

Elişa, <<Yaşayan RAB'bin adıyla başın üzerine ant içerim ki, senden ayrılmam>> diye karşılık verdi. Böylece Beytel'e birlikte gittiler.

³ Beytel'deki peygamber topluluğu Elişa'nın yanına geldi. <<RAB bugün efendini senin başından alacak, biliyor musun?>> diye ona sordular.

Elişa, <<Evet, biliyorum, konuşmayın!>> diye karşılık verdi.

⁴ İlyas, <<Elişa, lütfen burada kal, çünkü RAB beni Eriha'ya gönderdi>> dedi.

Elişa, <<Yaşayan RAB'bin adıyla başın üzerine ant içerim ki, senden ayrılmam>> diye karşılık verdi. Böylece birlikte Eriha'ya gittiler.

⁵ Eriha'daki peygamber topluluğu Elişa'nın yanına geldi. <<RAB efendini bugün senin başından alacak, biliyor musun?>> diye ona sordular.

Elişa, <<Evet, biliyorum, konuşmayın>> diye karşılık verdi.

⁶ Sonra İlyas, <<Lütfen, burada kal, çünkü RAB beni Şeria Irmağı kıyısına gönderdi>> dedi.

Elişa, <<Yaşayan RAB'bin adıyla başın üzerine ant içerim ki, senden ayrılmam>> diye karşılık verdi. Böylece ikisi birlikte yollarına devam etti. ⁷ Elli peygamber de onları Şeria Irmağı'na kadar izledi. İlyas ile Elişa Şeria Irmağı'nın kıyısında durdular. Peygamberler de biraz ötede, onların karşısında durdu. ⁸ İlyas cüppesini dürüp sulara vurunca, sular ikiye ayrıldı. Elişa ile İlyas kuru toprağın üzerinden yürüyerek karşıya geçtiler. ⁹ Karşı yakaya geçtikten sonra İlyas Elişa'ya, <<Söyle, yanından alınmadan önce senin için ne yapabilirim?>> dedi.

Elişa, <<İzin ver, senin ruhundan iki pay miras*fa* alayım>> diye karşılık verdi.

^{a10} İlyas, <<Zor bir şey istedin>> dedi, <<Eğer yanından alındığımı görürsen olur, yoksa olmaz.>>

¹¹ Onlar yürüyüp konuşurlarken, ansızın ateşten bir atlı araba görüldü, onları birbirinden ayırdı. İlyas kasırgayla göklere alındı. ¹² Olanları gören Elişa şöyle bağırdı: <<Baba, baba, İsrail'in arabası ve atlıları!>> İlyas'ı bir daha göremedi. Giysilerini yırtıp paramparça etti.

¹³ Sonra İlyas'ın üzerinden düşen cüppeyi alıp geri döndü ve Şeria Irmağı'nın kıyısında durdu.

¹⁴ İlyas'ın üzerinden düşen cüppeyi sulara vurarak, <<İlyas'ın Tanrısı RAB nerede?>> diye seslendi. Cüppeyi sulara vurunca ırmak ikiye ayrıldı, Elişa karşı yakaya geçti.

¹⁵ Erihalı peygamberler karşıdan Elişa'yı görünce, <<İlyas'ın ruhu Elişa'nın üzerinde!>> dediler. Sonra onu karşılamaya giderek önünde yere kapandılar. ¹⁶ <<Yanımızda elli güçlü adam var>> dediler, <<İzin ver, gidip efendini arayalım. Belki RAB'bin Ruhunu onu dağların ya da vadilerin birine atmıştır.>>

Elişa, <<Hayır, onları göndermeyin>> dedi.

¹⁷ Ama o kadar diretiler ki, sonunda Elişa dayanamadı, <<Peki, gönderin>> dedi. Elli adam gidip üç gün İlyas'ı aradılarsa da bulamadılar. ¹⁸ Sonra Eriha'ya, Elişa'nın yanına döndüler. Elişa onlara, <<Ben size gitmeyin demedim mi?>> dedi.

Elişa Suları Paklıyor

¹⁹ Erihalılar Elişa'ya, <<Efendimiz, gördüğün gibi bu kentnin yeri iyi ama suyu kötü, toprağı da verimsiz>> dediler.

²⁰ Elişa, <<Yeni bir kabın içine tuz koyup bana getirin>> dedi. Kap getirilince, ²¹ Elişa suyun kaynağına çıktı, tuzu suya atıp şöyle dedi: <<RAB diyor ki, <Bu suyu paklıyorum, artık onda ölüm ve verimsizlik olmayacak.>> ²² Elişa'nın söylediği gibi, su bugüne dek temiz kaldı.

Elişa'yı Alaya Alan Çocuklar

²³ Elişa oradan ayrılıp Beytel'e giderken kentnin küçük çocukları yola döküldüler. <<Defol,

^a2:9 Kutsal Yasa'ya göre ilk doğan çocuk iki pay miras alırdı (bkz. Yas.21:17).

defol, kel kafalı!>> diyerek onunla alay ettiler.

²⁴ Elişa arkasına dönüp çocuklara baktı ve RAB'bin adıyla onları lanetledi. Bunun üzerine ormandan çıkan iki dişi ayı çocuklardan kırk ikisini parçaladı.

²⁵ Elişa oradan Karmel Dağı'na gitti, sonra Samiriye'ye döndü.

Moavlular'ın Ayaklanması

3Bölüm

¹ Yahuda Kralı Yehoşafat'ın krallığının on sekizinci yılında Ahav oğlu Yoram Samiriye'de İsrail Kralı oldu ve on iki yıl krallık yaptı. ² Yoram RAB'bin gözünde kötü olanı yaptıysa da annesiyle babası kadar kötü değildi. Çünkü babasının yaptırdığı Baal'ı* simgeleyen dikili taşı kaldırıp attı. ³ Bununla birlikte Nevat oğlu Yarovam'ın İsrail'i sürüklediği günahlara o da katıldı ve bu günahlardan ayrılmadı.

⁴ Moav Kralı Meşa koyun yetiştirirdi. İsrail Kralı'na her yıl yüz bin kuzu, yüz bin de koç yünü sağlamak zorundaydı. ⁵ Ama Ahav'ın ölümünden sonra, Moav Kralı İsrail Kralı'na karşı ayaklandı. ⁶ O zaman Kral Yoram Samiriye'den ayrıldı ve bütün İsraililer'i bir araya topladı. ⁷ Yahuda Kralı Yehoşafat'a da şu haberi gönderdi: <<Moav Kralı bana başkaldırdı, benimle birlikte Moavlular'a karşı savaşır mısınız?>>

Yehoşafat, <<Evet, savaşırım. Beni kendin, halkımı halkın, atlarımı atların say>> dedi.

⁸ Sonra, <<Hangi yönden saldırırım?>> diye sordu.

Yoram, <<Edom kırlarından>> diye karşılık verdi.

⁹ İsrail, Yahuda ve Edom kralları birlikte yola çıktılar. Dolambaçlı yollarda yedi gün ilerledikten sonra suları tükendi. Askerler ve hayvanlar susuz kaldı. ¹⁰ İsrail Kralı, <<Eyvah!>> diye bağırdı, <<RAB, Moavlular'ın eline teslim etmek için mi üçümüzü bir araya topladı?>>

¹¹ Yehoşafat, <<Burada RAB'bin peygamberi yok mu? Onun aracılığıyla RAB'be danışalım>> dedi.

İsrail Kralı'nın adamlarından biri, <<Şafat oğlu Elişa burada. İlyas'ın ellerine o su dökerdi>> diye yanıtladı.

¹² Kral Yehoşafat, <<O, RAB'bin ne düşündüğünü bilir>> dedi. Bunun üzerine Yehoşafat, İsrail ve Edom kralları birlikte Elişa'nın yanına gittiler.

¹³ Elişa İsrail Kralı'na, <<Ne diye bana geldin?>> dedi, <<Git, annenle babanın peygamberlerine danış.>>

İsrail Kralı, <<Olmaz! Demek RAB üçümüzü Moavlular'ın eline teslim etmek için bir araya toplamış>> diye karşılık verdi.

¹⁴ Elişa şöyle dedi: <<Hizmetinde olduğum, Her Şeye Egemen, yaşayan RAB'bin adıyla derim ki, Yahuda Kralı Yehoşafat'a saygım olmasaydı, sana ne bakardım, ne de ilgilenirdim.

¹⁵ Şimdi bana lir çalan bir adam getirin.>>

Getirilen adam lir çalarken, RAB'bin gücü Elişa'nın üzerine indi. ¹⁶ Elişa şöyle dedi: <<RAB diyor ki, <Bu vadinin başından sonuna kadar hendekler kazın. ¹⁷ Ne rüzgar göreceksiniz, ne yağmur. Öyleyken vadi suyla dolup taşacak. Sizler, sürüleriniz ve öteki hayvanlarınız doyaya içeceksiniz. ¹⁸ RAB için bunu yapmak kolaydır. O, Moavlular'ı da sizin elinize teslim edecek. ¹⁹ Onların önemli surlu kentlerinin tümünü ele geçireceksiniz. Meyve ağaçlarının hepsini kesecek, su kaynaklarını kurutacak, verimli tarlalarına taş dolduracaksınız.>>

²⁰ Ertesi sabah, sununun sunulduğu saatte, Edom yönünden akan sular her yeri doldurdu.

²¹ Moavlular kralların kendilerine saldırmak üzere yola çıktıklarını duydular. Genç, yaşlı eli silah tutan herkes bir araya toplanıp sınırdaki beklemeye başladı. ²² Ertesi sabah erkenden kalktılar. Güneş ışınlarının kızıştırdığı suyu kan sanarak, ²³ <<Kan bu!>> diye haykırdılar, <<Krallar kendi aralarında savaşıp birbirlerini öldürmüş olsalar gerek. Haydi, Moavlular, yağmaya!>>

²⁴ Ama Moavlular İsrail ordugahına vardıklarında, İsraililer saldırıp onları püskürttü. Moavlular kaçmaya başladı. İsraililer peşlerine düşüp onları öldürdüler. ²⁵ Kentlerini yıktılar. Her İsraili verimli tarlalara taş attı. Bütün tarlalar taşla doldu. Su kaynaklarını kuruttular, meyve ağaçlarını kestiler. Yalnız Kîr-Hereset'in taşları yerinde kaldı. Sapancılar kenti kuşatıp saldırıya geçti.

²⁶ Moav Kralı, savaşı kaybettiğini anlayınca, yanına yedi yüz kılıçlı adam aldı; Edom kuvvetlerini yarıp kaçmak istediye de başaramadı. ²⁷ Bunun üzerine tahtına geçecek en büyük oğlunu surların üzerine götürüp yakmalık sunu* olarak sundu. İsraililer bu olaydan doğan büyük öfke karşısında oradan ayrılıp ülkelerine döndüler.

Elişa'nın Yoksul Bir Dula Yardımı

4Bölüm

¹ Bir gün, peygamber topluluğundan bir adamın karısı gidip Elişa'ya şöyle yakardı: <<Efendim, kocam öldü! Bildiğin gibi RAB'be tapınırdı*fb*. Şimdi bir alacaklısı geldi, iki oğlumu benden alıp köle olarak götürmek istiyor.>> ^{b2} Elişa, <<Senin için ne yapsam?>> diye karşılık verdi, <<Söyle bana, evinde neler var?>>

Kadın, <<Azıcık zeytinyağı dışında, kulunun evinde hiçbir şey yok>> dedi.

³ Elişa, <<Bütün komşularına git, ne kadar boş kapları varsa iste>> dedi, ⁴ <<Sonra oğullarınla birlikte eve git. Kapıyı üzerinize kapayın ve bütün kapları yağla doldurun. Doldurduklarınızı bir kenara koyun.>>

⁵ Kadın oradan ayrılıp oğullarıyla birlikte evine gitti, kapıyı kapadı. Oğullarının getirdiği kapları doldurmaya başladı. ⁶ Bütün kaplar dolunca oğullarından birine, <<Bana bir kap daha getir>> dedi.

Oğlu, <<Başka kap kalmadı>> diye karşılık verdi. O zaman zeytinyağının akışı durdu.

⁷ Kadın gidip durumu Tanrı adamı Elişa'ya bildirdi. Elişa, <<Git, zeytinyağını sat, borcunu öde>> dedi, <<Kalan parayla da oğullarınla birlikte yaşamını sürdür.>>

Elişa ile Şunemli Zengin Kadın

⁸ Elişa bir gün Şunem'e gitti. Orada zengin bir kadın vardı. Elişa'yı yemeğe alıkoydu. O günden sonra Elişa ne zaman Şunem'e gitse, yemek için oraya uğradı. ⁹ Kadın kocasına, <<Bize sık sık gelen bu adamın kutsal bir Tanrı adamı olduğunu anladım>> dedi, ¹⁰ <<Gel, damda onun için küçük bir oda yapalım; içine yatak, masa, sandalye, bir de kandil koyalım. Bize geldiğinde orada kalsın.>>

¹¹ Bir gün Elişa geldi, yukarı odaya çıkıp uzandı. ¹² Uşağı Gehazi'ye, <<Şunemli kadını çağır>> dedi. Gehazi kadını çağırdı. Kadın gelince, ¹³ Elişa Gehazi'ye şöyle dedi: <<Ona de ki, <Bizim için katlandığın bunca zahmetlere karşılık ne yapabilirim? Senin için kralla ya da ordu komutanıyla konuşayım mı?>>

Kadın, <<Ben halkımın arasında mutlu yaşıyorum>> diye karşılık verdi.

¹⁴ Elişa, <<Öyleyse ne yapabilirim?>> diye sordu.

Gehazi, <<Kadının oğlu yok, kocası da yaşlı>> diye yanıtladı.

¹⁵ Bunun üzerine Elişa, <<Kadını çağır>> dedi. Gehazi kadını çağırdı. Kadın gelip kapının eşiğinde durdu. ¹⁶ Elişa, kadına, <<Gelecek yıl bu zaman kucağında bir oğlun olacak>> dedi.

Kadın, <<Olamaz, efendim!>> diye karşılık verdi, <<Sen ki bir Tanrı adamısın, lütfen kuluna yalan söyleme!>>

¹⁷ Ama kadın gebe kaldı ve bir yıl sonra, Elişa'nın söylediği günlerde bir oğul doğurdu.

¹⁸ Çocuk büyüdü. Bir gün orakçıların başında bulunan babasının yanına gitti. ¹⁹ <<Başım ağrıyor, başım!>> diye bağırılmaya başladı.

Babası uşağına, <<Onu annesine götür>> dedi. ²⁰ Uşak çocuğu alıp annesine götürdü.

^{b4:1} <<RAB'be tapınırdı>>: İbranice <<RAB'den korkardı>>.

Çocuk öğlene kadar annesinin dizlerinde yattıktan sonra öldü. ²¹ Annesi onu yukarı çıkardı, Tanrı adamının yatağına yatırdı, sonra kapıyı kapayıp dışarıya çıktı. ²² Kocasını çağırıp şöyle dedi: <<Lütfen bir eşikle birlikte uşaklarından birini bana gönder. Tanrı adamının yanına gitmeliyim. Hemen dönerim.>>

²³ Kocası, <<Neden bugün gidiyorsun?>> dedi, <<Ne Yeni Ay, ne de Şabat* bugün.>> Kadın, <<Zarar yok>> karşılığını verdi.

²⁴ Eşeğe palan vurup uşağına, <<Haydi yürü, ben sana söylemedikçe yavaşlama>> dedi.

²⁵ Karmel Dağı'na varıp Tanrı adamının yanına çıktı.

Tanrı adamı, kadını uzaktan görünce, uşağı Gehazi'ye, <<Bak, Şunemli kadın geliyor!>> dedi, ²⁶ <<Haydi koş, onu karşıla, <Nasılsın, kocanla oğlun nasıllar?> diye sor.>>

Kadın Gehazi'ye, <<Herkes iyi>> dedi.

²⁷ Kadın dağa çıkıp Tanrı adamının yanına varınca, onun ayaklarına sarıldı. Gehazi kadını uzaklaştırmak istediye de Tanrı adamı, <<Kadını rahat bırak!>> dedi, <<Çünkü acı çekiyor. RAB bunun nedenini benden gizledi, açıklamadı.>>

²⁸ Kadın ona, <<Efendim, ben senden çocuk istedim mi?>> dedi, <<Beni umutlandırma demedim mi?>>

²⁹ Elişa Gehazi'ye, <<Hemen kemerini kuşan, değneğimi al, koş>> dedi, <<Biriyle karşılaşırın selam verme, biri seni selamlarsa karşılık verme. Git, değneğimi çocuğun yüzüne tut.>>

³⁰ Çocuğun annesi, <<Yaşayan RAB'bin adıyla başın üzerine ant içerim ki, senden ayrılmayacağım>> dedi. Sonra Gehazi'yle birlikte yola çıktı. ³¹ Gehazi önden gidip değneği çocuğun yüzüne tuttu, ama ne bir ses vardı, ne de bir yanıt. Bunun üzerine Gehazi geri dönüp Elişa'yı karşıladı ve ona, <<Çocuk dirilmedi>> diye haber verdi.

³² Elişa eve vardığında, çocuğu yatağında ölü buldu. ³³ İçeri girdi, kapıyı kapayıp RAB'be yalvarmaya başladı. ³⁴ Sonra ağzı çocuğun ağzının, gözleriyle elleri de çocuğun gözleriyle ellerinin üzerine gelecek biçimde yatağa, çocuğun üzerine kapandı. Çocuğun bedeni ısınmaya başladı. ³⁵ Elişa kalkıp odanın içinde sağa sola gezindi, sonra yine dönüp çocuğun üzerine kapandı. Çocuk yedi kez aksırdı ve gözlerini açtı. ³⁶ Elişa Gehazi'ye, <<Şunemli kadını çağır>> diye seslendi. Gehazi kadını çağırdı. Kadın gelince, Elişa, <<Al oğlunu>> dedi.

³⁷ Kadın Elişa'nın ayaklarına kapandı, yerlere kadar eğildi, sonra çocuğunu alıp gitti.

İki Mucize Daha

³⁸ Elişa Gilgal'a döndü. Ülkede kıtlık vardı. Elişa bir peygamber topluluğuyla otururken uşağına, <<Büyük tencereyi ateşe koy, peygamberlere çorba pişir>> dedi. ³⁹ Biri ot toplamak için tarlaya gitti ve yabancı bir bitki buldu. Bitkiden bir etek dolusu yaban kabağı topladı, getirip tencereye doğradı. Bunların ne olduğunu kimse bilmiyordu. ⁴⁰ Çorba yenmek üzere boşaltıldı. Ama adamlar çorbayı tadar tatmaz, <<Ey Tanrı adamı, zehirli bu!>> diye bağırdılar ve yiyemediler.

⁴¹ Elişa, <<Biraz un getirin>> dedi. Unu tencereye atıp, <<Koy önlerine, yesinler>> dedi. Tencerede zararlı bir şey kalmadı.

⁴² Baal-Şalişa'dan bir adam geldi. Tanrı adamına o yıl ilk biçilen arpadan yapılmış yirmi ekmekle taze buğday başağı getirdi. Elişa uşağına, <<Bunları halka dağıt, yesinler>> dedi.

⁴³ Uşak, <<Nasıl olur, bu yüz kişinin önüne konur mu?>> diye sordu.

Elişa, <<Halka dağıt, yesinler>> diye karşılık verdi, <<Çünkü RAB diyor ki, <Yiyecekler, birazı da artacak.>> >> ⁴⁴ Bunun üzerine uşak yiyecekleri halkın önüne koydu. RAB'bin sözü uyarınca halk yedi, birazı da arttı.

Naaman Deri Hastalığından Nasıl Kurtuldu

5Bölüm

¹ Aram Kralı'nın ordu komutanı Naaman efendisinin gözünde saygın, değerli bir adamdı. Çünkü RAB onun aracılığıyla Aramlılar'ı zafere ulaştırmıştı. Naaman yiğit bir askerdi, ama

bir deri hastalığına yakalanmıştı.

² Aramlılar düzenledikleri akınlar sırasında İsrail'den küçük bir kızı tutsak almışlardı. Bu kız Naaman'ın karısının hizmetine verilmişti. ³ Bir gün hanımına, <<Keşke efendim Samiriye'deki peygamberin yanına gitse! Peygamber onu deri hastalığından kurtarırdı>> dedi.

⁴ Naaman gidip İsraili kızın söylediklerini efendisi krala anlattı. ⁵ Aram Kralı şöyle karşılık verdi: <<Kalk git, seninle İsrail Kralı'na bir mektup göndereceğim.>> Naaman yanına on talant*fc* gümüş, altı bin şekel*fc* altın ve on takım giysi alıp gitti. ⁶ Mektubu İsrail Kralı'na verdi. Mektupta şunlar yazılıydı: <<Bu mektupla birlikte sana kulum Naaman'ı gönderiyorum. Onu deri hastalığından kurtarmanı dilerim.>> ^{c7} İsrail Kralı mektubu okuyunca giysilerini yırtıp şöyle haykırdı: <<Ben Tanrı mıyım, can alıp can vereyim? Nasıl bana bir adam gönderip onu deri hastalığından kurtar der? Görüyor musunuz, açıkça benimle kavga çıkarmaya çalışıyor!>>

⁸ İsrail Kralı'nın giysilerini yırttığını duyan Tanrı adamı Elişa ona şu haberi gönderdi: <<Neden giysilerini yırttın? Adam bana gelsin, İsrail'de bir peygamber olduğunu anlasın!>>

⁹ Böylece Naaman atları ve savaş arabalarıyla birlikte gidip Elişa'nın evinin kapısı önünde durdu. ¹⁰ Elişa ona şu haberi gönderdi: <<Git, Şeria Irmağı'nda yedi kez yıkan. Tenin eski halini alacak, tertemiz olacaksın.>>

¹¹ Gelgelelim Naaman oradan öfkeyle ayrıldı. <<Sandım ki dışarı çıkıp yanıma gelecek, Tanrısı RAB'bi adıyla çağırarak eliyle hastalıklı derime dokunup beni iyileştirecek>> dedi, ¹² <<Şam'ın Avana ve Farpar ırmakları İsrail'in bütün ırmaklarından daha iyi değil mi? Oralarda yıkanıp paklanamaz mıydım sanki?>> Sonra öfkeyle dönüp gitti.

¹³ Naaman'ın görevlileri yanına varıp, <<Efendim, peygamber senden daha zor bir şey istemiş olsaydı, yapmaz mıydın?>> dediler, <<Oysa o sana sadece, <Yıkan, temizlen> diyor.>> ¹⁴ Bunun üzerine Naaman Tanrı adamının sözü uyarınca gidip Şeria Irmağı'nda yedi kez suya daldı. Teni eski haline döndü, bebek teni gibi tertemiz oldu.

¹⁵ Naaman adamlarıyla birlikte Tanrı adamının yanına döndü. Onun önünde durup şöyle dedi: <<Şimdi anladım ki, İsrail dışında dünyanın hiçbir yerinde Tanrı yoktur. Lütfen, bu kulunun armağanını kabul et.>>

¹⁶ Elişa, <<Hizmetinde olduğum yaşayan RAB'bin adıyla ant içerim ki, hiçbir şey alamam>> diye karşılık verdi. Naaman direttiyse de, Elişa almak istemedi.

¹⁷ Bunun üzerine Naaman, <<Madem armağan istemiyorsun, öyleyse buradan iki katır yükü toprak almama izin ver>> dedi, <<Çünkü bu kulun artık RAB'bin dışında başka ilahlara yakmalık sunu* ve kurban sunmayacaktır. ¹⁸ Ama RAB kulunu bir konuda bağışlasın. Efendim tapınmak için Rimmon Tapınağı'na girip kendisine eşlik etmemi isteyince, tapınakta onunla birlikte yere kapandığımda RAB bu kulunu bağışlasın.>>

¹⁹ Elişa ona, <<Esenlikle git>> dedi.

Naaman oradan ayrılıp biraz uzaklaşınca, ²⁰ Tanrı adamı Elişa'nın uşağı Gehazi, <<Efendim, Aramlı Naaman'a çok yumuşak davrandı; getirdiği armağanları kabul etmedi>> dedi, <<Yaşayan RAB'bin hakkı için, peşinden koşup ondan bir şey alacağım.>>

²¹ Böylece Gehazi Naaman'ın peşine düştü. Naaman ardından birinin koştuğunu görünce, arabasından inip onu karşıladı ve, <<Ne oldu?>> diye sordu.

²² Gehazi, <<Bir şey yok>> dedi, <<Yalnız efendimin bir ricası var. Biraz önce Efrayim'in dağlık bölgesinden iki genç peygamber geldi. Efendim onlara bir talant*fd* gümüşle iki takım giysi vermen için beni gönderdi.>> ^{d23} Naaman, <<Lütfen iki talant*fe* al!>> dedi ve ısrarla

^c5:5 <<On talant>>: Yaklaşık 345 kg.

^e5:5 <<Altı bin şekel>>: Yaklaşık 69 kg.

^d5:22 <<Bir talant>>: Yaklaşık 34.5 kg.

iki talant gümüſü iki torbaya koyup bağladı. Ayrıca iki uſađına da birer takım giysi verdi. Uſaklar Gehazi'nin önüsıra bunları taſıdılar. ²⁴ Tepeye varınca Gehazi eſyaları ellerinden alıp eve koydu, adamları da geri gönderdi. ²⁵ Sonra gidip efendisi Eliſa'nın huzuruna çıktı. Eliſa, <<Neredeydin, Gehazi?>> diye sordu. ^e Gehazi, <<Kulun hiçbir yere gitmedi>> diye karſılık verdi.

²⁶ Bunun üzerine Eliſa, <<O adam arabasından inip seni karſılarken ruhum seninle değil miydi?>> diye sordu, <<Œimdi gümüſ ya da giysi, zeytinlik, bağ, koyun, sığır, erkek ve kadın köle almanın zamanı mı? ²⁷ Bu yüzden Naaman'ın deri hastalığı sonsuza dek senin ve soyunun üzerinde kalacak.>> Böylece Gehazi Eliſa'nın huzurundan kar gibi beyaz bir deri hastalığıyla ayrıldı.

Balta Demirinin Su Yüzüne Çıkması

6Bölüm

¹ Bir gün peygamber topluluğu Eliſa'ya, <<Bak, yaſadığımız yer bize küçük geliyor>> dedi, ² <<Lütfen izin ver, Œeria Irmağı kıyısına gidelim, ağaç kesip kendimize ev yapalım.>>

Eliſa, <<Gidin>> dedi.

³ Peygamberlerden biri, <<Lütfen kullarınla birlikte sen de gel>> dedi.

Eliſa, <<Olur, gelirim>> diye karſılık verdi ⁴ ve onlarla birlikte gitti.

Œeria Irmağı kıyısına varınca ağaç kesmeye baſladılar. ⁵ Biri ağaç keserken balta demirini suya düſürdü. <<Eyvah, efendim! Onu ödünç almıſtım>> diye bağırdı.

⁶ Tanrı adamı, <<Nereye düſtü?>> diye sordu. Adam ona demirin düſtüđu yeri gösterdi. Eliſa bir dal kesip oraya atınca, balta demiri su yüzüne çıktı. ⁷ Eliſa, <<Al onu!>> dedi. Adam elini uzatıp balta demirini aldı.

Aram Ordusu ve Eliſa

⁸ Aram Kralı İsrail'le savaſ halindeydi. Görevlilerine danıſtıktan sonra, <<Ordugahımı kuracak bir yer seçtim>> dedi.

⁹ Tanrı adamı Eliſa, İsrail Kralı'na ſu haberi gönderdi: <<Sakın oradan geçmeyin, çünkü Aramlılar oraya doğru iniyorlar.>> ¹⁰ İsrail Kralı adam gönderip oradaki durumu denetledi. Böylece Tanrı adamı İsrail Kralı'nı birkaç kez uyardı. Kral da önlem aldı.

¹¹ Bu durum Aram Kralı'nı çok öfkelenzdirdi. Görevlilerini çağırıp, <<İçinizden hanginizin İsrail Kralı'ndan yana olduğunu söylemeyecek misiniz?>> dedi.

¹² Görevlilerden biri, <<Hiçbirimiz, efendimiz kral>> diye karſılık verdi, <<Yalnız İsrail'de yaſayan Peygamber Eliſa senin yatak odanda söylediklerini bile İsrail Kralı'na bildiriyor.>>

¹³ Aram Kralı ſöyle buyurdu: <<Gidip onun nerede olduğunu öğrenin. Adam gönderip onu yakalayacağım.>> Eliſa'nın Dotan'da olduğu bildirilince, ¹⁴ kral oraya atlılar, savaſ arabaları ve büyük bir kuvvet gönderdi. Geceleyin varıp kenti kuſattılar.

¹⁵ Tanrı adamının uſađı erkenden kalktı. Dıſarıya çıkınca kentin askerler, atlılar ve savaſ arabalarının kuſatıldıđını gördü. Dönüp Eliſa'ya, <<Eyvah, efendim, ne yapacağız?>> diye sordu.

¹⁶ Eliſa, <<Korkma, çünkü bizim yandaſlarımız onlarınkinden daha çok>> diye karſılık verdi.

¹⁷ Sonra ſöyle dua etti: <<Ya RAB, lütfen onun gözlerini aç, görsün!>> RAB uſađın gözlerini açtı. Uſak Eliſa'nın çevresindeki dağların atlılarla, ateſten savaſ arabalarıyla dolu olduğunu gördü.

¹⁸ Aramlılar kendisine doğru ilerleyince Eliſa RAB'be ſöyle yalvardı: <<Ya RAB, lütfen bu halkı kör et.>> RAB Eliſa'nın yalvarıſını duydu ve onları kör etti.

^e5:23 <<İki talant>>: Yaklaſık 69 kg.

¹⁹ Bunun üzerine Elişa onlara, <<Yanlıı yoldasınız>> dedi, <<Aradığınız kent bu değil. Beni izleyin, sizi aradığınız adama gütüreyim.>> Sonra onları Samiriye'ye gütürdü.

²⁰ Samiriye'ye girdiklerinde Elişa şöyle dua etti: <<Ya RAB, bu adamların gözlerini aç, görsünler.>> RAB gözlerini açınca adamlar Samiriye'nin ortasında olduklarını anladılar.

²¹ İsrail Kralı adamları görünce Elişa'ya, <<Onları öldüreyim mi? Öldüreyim mi, baba?>> dedi.

²² Elişa, <<Hayır, öldürme>> diye karşılık verdi, <<Kendi kılıç ve yayınla tutsak aldığın insanları nasıl öldürürsün. Önlerine yiyecek içecek bir şeyler koy, yiyip içtikten sonra izin ver, krallarına dönsünler.>>

²³ Bunun üzerine İsrail Kralı adamlara büyük bir şölen verdi, yedirip içirdikten sonra da onları krallarına gönderdi. Aramlı akıncılar bir daha İsrail topraklarına ayak basmadılar.

Samiriye'de Kıtık

²⁴ Bir süre sonra, Aram Kralı Ben-Hadat bütün ordusunu toplayıp İsrail'e girdi ve Samiriye'yi kuşattı. ²⁵ Samiriye'de büyük bir kıtlık oldu. Kuşatma sonunda bir eşek kellesinin fiyatı seksen şekel*ff* gümüşe, dörtte bir kav*fg* güvercin gübresinin*fh* fiyatı ise beş şekel*fi* gümüşe çıktı. ^{fgh1}²⁶ İsrail Kralı surların üzerinde yürürken, bir kadın, <<Efendim kral, bana yardım et!>> diye seslendi.

²⁷ Kral, <<RAB sana yardım etmiyorsa, ben nasıl yardım edebilirim ki?>> diye karşılık verdi, <<Buğday mı, yoksa şarap mı istersin? ²⁸ Derdin ne?>>

Kadın şöyle yanıtladı: <<Geçen gün şu kadın bana dedi ki, <Oğlunu ver, bugün yiyelim, yarın da benim oğlumu yeriz.> ²⁹ Böylece oğlumu pişirip yedik. Ertesi gün ona, <Oğlunu ver de yiyelim> dedim. Ama o, oğlunu gizledi.>>

³⁰ Kadının bu sözlerini duyan kral giysilerini yırttı. Surların üzerinde yürürken, halk onun giysilerinin altına çul giydiğini gördü. ³¹ Kral, <<Eğer bugün Şafat oğlu Elişa'nın başı yerinde kalırsa, Tanrı bana aynısını, hatta daha kötüsünü yapsın!>> dedi.

³² Elişa o sırada halkın ileri gelenleriyle birlikte evinde oturuyordu. Kral önden bir haberci gönderdi. Ama daha haberci gelmeden, Elişa ileri gelenlere, <<Görüyor musunuz caniyi?>> dedi, <<Kalkmış, başımı kestirmek için adam gönderiyor! Haberci geldiğinde kapıyı kapayın, onu içeri almayın. Çünkü ardından efendisi kral da gelecek.>>

³³ Elişa konuşmasını bitirmeden, haberci yanına geldi ve, <<Bu felaket RAB'dendir>> dedi, <<Neden hâlâ RAB'bi bekleyeyim?>>

7Bölüm

¹ Elişa, <<RAB'bin sözüne kulak verin!>> dedi, <<RAB diyor ki, <Yarın bu saatlerde Samiriye Kapısı'nda bir sea ince un*fi* da, iki sea arpa*fj* da birer şekele*fk* satılacak.> >> ^{ij}^{k2} Kralın özel yardımcısı olan komutan, Tanrı adamına, <<RAB göklerin kapaklarını açsa bile olacak şey değil bu!>> dedi.

Elişa, <<Sen herşeyi gözlerinle göreceksin, ama onlardan hiçbir şey yiyemeyeceksin!>> diye karşılık verdi.

^f6:25 <<Seksan şekel>>: Yaklaşık 920 gr.

^g6:25 <<Dörtte bir kav>>: Yaklaşık 0.3 litrelik bir ölçek.

^h6:25 <<Güvercin gübresi>> ya da <<Keçiboynuzu tohumu>>.

ⁱ6:25 <<Beş şekel>>: Yaklaşık 57.5 gr.

ⁱ7:1 <<Bir sea ince un>>: Yaklaşık 4.4 kg.

^j7:1 <<İki sea arpa>>: Yaklaşık 9.8 kg.

^k7:1 <<Bir şekel>>: Yaklaşık 11.5 gr. gümüş.

Kuşatmanın Kaldırılması

³ Kent kapısının girişinde deri hastalığına yakalanmış dört adam vardı. Birbirlerine, <<Ne diye ölene dek burada kalalım?>> diyorlardı, ⁴ <<Kente girelim desek, orada kıtlık var, ölürüz; burada kalsak da öleceğiz. Bari gidip Aram ordugahına teslim olalım. Canımızı bağışlarsa yaşarız, öldürürlerse de öldürsünler.>>

⁵ Akşam karanlığında kalkıp Aram ordugahına doğru gittiler. Ordugaha yaklaştıklarında, orada kimseyi göremediler. ⁶ Çünkü Rab Aram ordugahında savaş arabalarıyla, atlarıyla yaklaşan büyük bir ordunun çıkardığı seslerin duyulmasını sağlamıştı. Aramlılar da birbirlerine, <<Bakın, İsrail Kralı bize saldırmak için Hitit* ve Mısır krallarını kiralamış!>> demişlerdi. ⁷ Böylece, gün batarken çadırlarını, atlarını, eşeklerini bırakıp kaçmışlar, canlarını kurtarmak için ordugahı olduğu gibi bırakmışlardı.

⁸ Deri hastalığına yakalanmış adamlar ordugaha varıp çadırların birine girdiler. Yiyip içtikten sonra oradaki altın, gümüş ve giysileri götürüp gizlediler. Sonra dönüp başka bir çadıra girdiler, orada bulduklarını da götürüp gizlediler.

⁹ Ardından birbirlerine, <<Yaptığımız doğru değil>> dediler, <<Bugün müjde günü. Oysa biz susuyoruz. Gün doğuncaya kadar beklersek, cezaya çarptırılacağımız kesin. Haydi saraya gidip durumu bildirelim.>>

¹⁰ Böylece gidip kent kapısındaki nöbetçilere seslendiler. <<Aram ordugahına gittik>> dediler, <<Hiç kimseyi göremedik; ne de bir insan sesi duyduk. Yalnızca bağlı atlar, eşekler vardı. Çadırları da olduğu gibi bırakıp gitmişler.>> ¹¹ Kapı nöbetçileri haberi duyurdu. Haber kralın sarayına ulaştırıldı.

¹² Kral gece kalkıp görevlilerine, <<Aramlılar'ın ne tasarladığını size söyleyeyim>> dedi, <<Aç kaldığımızı biliyorlar. Onun için ordugahlarını bırakıp kırdı gizlenmişler. Kentin dışına çıktığımızda, bizi canlı yakalayıp kenti ele geçirmeyi düşünüyorlar.>>

¹³ Görevlilerden biri, <<Kentte kalan beş atla birkaç adam gönderelim, o zaman durumu anlarız>> dedi, <<Nasıl olsa gidecek olanlar da burada, kentte kalan nice İsraili gibi ölüme mahkûm!>>

¹⁴ Adamlar yanlarına iki atlı araba aldılar. Kral, <<Gidin, ne olduğunu öğrenin>> diyerek onları Aram ordusunun ardından gönderdi. ¹⁵ Adamlar Şeria Irmağı'na kadar Aram ordusunu izlediler. Yol baştan sona kadar Aramlılar'ın kaçarken attıkları giysi ve eşyalarla doluydu. Haberciler dönüp krala durumu bildirdiler. ¹⁶ Bunun üzerine halk kentten çıkıp Aram ordugahını yağmaladı. RAB'bin dediği gibi, bir sea*fl* ince unun da, iki sea arpanın*fm* da fiyatı bir şekele*fn* düştü.

¹⁷ Kral özel yardımcısı olan komutanı kent kapısında bırakmıştı. Halk onu kapının ağzında çiğneyerek öldürdü. Kral Elişa'nın evine gittiğinde, Tanrı adamı ona olacağını önceden bildirmişti. ¹⁸ Her şey Tanrı adamının krala dediği gibi oldu. <<Yarın bu saatlerde Samiriye Kapısı'nda bir sea*fl* ince un da, iki sea arpa*fm* da birer şekele*fn* satılacak>> demişti. ¹⁹ Komutan da Tanrı adamına şöyle karşılık vermişti: <<RAB göklerin kapaklarını açsa bile, olacak şey değil bu!>> Elişa, <<Sen her şeyi gözlerinle göreceksin, ama onlardan hiçbir şey yiyemeyeceksin!>> demişti. ²⁰ Tam dediği gibi oldu. Komutan kent kapısında halk tarafından çiğnenerek öldü.

Şunemli Kadının Dönüşü

8Bölüm

¹ Elişa, oğlunu diriltmiş olduğu Şunemli kadına şöyle demişti: <<Kalk, ailenle birlikte

¹7:16,18 <<Bir sea>>: Yaklaşık 4.4 kg.

^m7:16,18 <<İki sea arpa>>: Yaklaşık 9.8 kg.

ⁿ7:16,18 <<Bir şekel>>: Yaklaşık 11.5 gr. gümüş.

buradan git, geçici olarak kalabileceğin bir yer bul. Çünkü RAB ülkeye yedi yıl sürecek bir kıtlık göndermeye karar verdi.>> ² Kadın Tanrı adamının öğüdüne uyarak ailesiyle birlikte kalkıp Filist ülkesine gitti ve orada yedi yıl kaldı.

³ Yedi yıl sonra Filist'ten döndü. Evini, tarlasını geri almak için kraldan yardım istemeye gitti. ⁴ O sırada kral Tanrı adamının uşağı Gehazi'yle konuşuyor, <<Bana Elişa'nın yaptığı bütün mucizeleri anlat>> diyordu. ⁵ İşte Gehazi tam Elişa'nın ölüyü nasıl dirilttiğini krala anlatırken, oğlu diriltilecek kadın eviyle tarlasını geri almak için kraldan yardım istemeye geldi. Gehazi krala, <<Efendim kral, sözünü ettiğim kadın budur. Yanındaki oğlu da Elişa'nın dirilttiği çocuktur>> dedi. ⁶ Kral kadına sorunca kadın her şeyi anlattı. Bunun üzerine kral bir görevli çağırıp şu buyruğu verdi: <<Bu kadına her şeyini, ülkeden ayrıldığı günden bugüne kadar biriken bütün geliriyle birlikte tarlasını geri verin.>>

Elişa ile Aram Kralı Ben-Hadat

⁷ Aram Kralı Ben-Hadat hastalandığı sırada Elişa Şam'a gitti. Tanrı adamının Şam'a geldiği krala bildirildi. ⁸ Kral, Hazael'e, <<Bir armağan al, Tanrı adamını karşılamaya git>> dedi, <<Onun aracılığıyla RAB'be danış, bu hastalıktan kurtulup kurtulamayacağımı sor.>>

⁹ Hazael, Şam'ın en iyi mallarından oluşan kırk deve yükü armağanı yanına alarak, Tanrı adamını karşılamaya gitti. Elişa'nın önünde durup şöyle dedi: <<Kulun Aram Kralı Ben-Hadat, hastalığından kurtulup kurtulamayacağımı sormam için beni gönderdi.>>

¹⁰ Elişa, <<Git ona, <Kesinlikle iyileşeceksin> de; ama RAB bana onun kesinlikle öleceğini açıkladı>> diye karşılık verdi. ¹¹ Tanrı adamı, Hazael'i utandırıcaya kadar dik dik yüzüne baktı. Ardından ağlamaya başladı.

¹² Hazael, <<Efendim, niçin ağlıyorsun?>> diye sordu.

Elişa, <<Senin İsrail halkına yapacağın kötülükleri biliyorum>> diye yanıtladı, <<Kalelerini ateşe verecek, gençlerini kılıçtan geçirecek, çocuklarını yere çalıp öldürecek, gebe kadınlarının karınlarını deşeceksin.>>

¹³ Hazael, <<Bir köpekten farksız olan bu kulun, bütün bu işleri nasıl yapabilir?>> dedi.

Elişa, <<RAB bana senin Aram Kralı olacağını gösterdi>> diye yanıtladı.

¹⁴ Bunun üzerine Hazael Elişa'dan ayrılıp efendisi Ben-Hadat'ın yanına döndü. Ben-Hadat ona, <<Elişa sana ne söyledi?>> diye sordu.

Hazael, <<Kesinlikle iyileşeceğini söyledi>> diye yanıtladı. ¹⁵ Gelgelelim ertesi gün Hazael ıslattığı bir örtüyü kralın yüzüne kapatıp onu boğdu. Böylece kral öldü, yerine Hazael geçti.

Yehoram'ın Yahuda Krallığı

(2Ta.21:1-20)

¹⁶ İsrail Kralı Ahav oğlu Yoram'ın krallığının beşinci yılında, Yehoşafat'ın Yahuda Kralı olduğu sırada, Yehoşafat'ın oğlu Yehoram Yahuda'yı yönetmeye başladı. ¹⁷ Yehoram otuz iki yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de sekiz yıl krallık yaptı. ¹⁸ Karısı Ahav'ın kızı olduğu için, o da Ahav'ın ailesi gibi İsrail krallarının yolunu izledi ve RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. ¹⁹ Ama RAB kulu Davut'un hatırı için Yahuda'yı yok etmek istemedi. Çünkü Davut'a ve soyuna sönmeyen bir ışık vereceğine söz vermişti.

²⁰ Yehoram'ın krallığı döneminde Edomlular Yahudalılar'a karşı ayaklanarak kendi krallıklarını kurdular. ²¹ Yehoram bütün savaş arabalarıyla Sair'e gitti. Edomlular onu ve savaş arabalarının komutanlarını kuşattılar. Ama Yehoram gece kalkıp kuşatmayı yarararak kaçtı. Askerleri de kaçarak evlerine döndü. ²² O sırada Livna Kenti ayaklandı. Edomlular'ın Yahuda'ya karşı başkaldırması bugün de sürüyor.

²³ Yehoram'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. ²⁴ Yehoram ölüp atalarına kavuştu ve Davut Kenti'nde atalarının yanına gömüldü. Yerine oğlu Ahazya kral oldu.

Ahazya'nın Yahuda Krallığı

(2Ta.22:1-6)

²⁵ İsrail Kralı Ahav oğlu Yoram'ın krallığının on ikinci yılında Yehoram oğlu Ahazyia Yahuda Kralı oldu. ²⁶ Ahazyia yirmi iki yaşında kral oldu ve Yeruslaim'de bir yıl krallık yaptı. Annesi İsrail Kralı Omri'nin torunu Atalya'ydı. ²⁷ Ahazyia evlilik yoluyla Ahav'a akraba olduğu için Ahav ailesinin yolunu izledi ve onlar gibi RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. ²⁸ Ahazyia, Aram Kralı Hazael'le savaşmak üzere Ahav oğlu Yoram'la birlikte Ramot-Gilat'a gitti. Aramlılar Yoram'ı yaraladılar. ²⁹ Kral Yoram Ramot-Gilat'ta Aram Kralı Hazael'le savaşırken aldığı yaraların iyileşmesi için Yizreel'e döndü. Yahuda Kralı Yehoram oğlu Ahazyia da yaralanan Ahav oğlu Yoram'ı görmek için Yizreel'e gitti.

Yehu'nun İsrail Kralı Oluşu

9Bölüm

¹ Peygamber Elişia, peygamberler topluluğundan bir adam çağırıp, <<Kemerini kuşan, bu yağ kabını alıp Ramot-Gilat'a git>> dedi, ² <<Oraya varınca Nimşi oğlu, Yehoşafat oğlu Yehu'yu ara. Onu kardeşlerinin arasından alıp başka bir odaya götür. ³ Zeytinyağını başına dök ve ona RAB şöyle diyor de: <Seni İsrail Kralı olarak meshettim*.> Sonra kapıyı aç ve koş, oyalanma!>>

⁴ Böylece peygamberin uşığı Ramot-Gilat'a gitti. ⁵ Oraya vardığında ordu komutanlarının bir arada oturduklarını gördü. <<Komutanım, sana bir haberim var>> dedi.

Yehu, <<Hangimize söylüyorsun?>> diye sordu.

Uşak, <<Sana, efendim>> diye yanıtladı.

⁶ Yehu kalkıp eve girdi. Uşak yağı Yehu'nun başına döküp ona şöyle dedi: <<İsrail'in Tanrısı RAB diyor ki, <Seni halkım İsrail'in kralı olarak meshettim. ⁷ Efendin Ahav'ın ailesini öldüreceksin. Bana hizmet eden peygamberlerin ve bütün kullarımın dökülen kanının öcünü İzebel'den alacağım. ⁸ Ahav'ın bütün soyu ortadan kalkacak. İsrail'de genç yaşlı*fo* Ahav'ın soyundan gelen bütün erkeklerin kökünü kurutacağım. ⁹ Nevat oğlu Yarovam'la Ahiya oğlu Baaşa'nın ailelerine ne yaptımsa, Ahav'ın ailesine de aynısını yapacağım. ¹⁰ Yizreel topraklarında İzebel'in ölüsünü köpekler yiyecek ve onu gömen olmayacak.>> Uşak bunları söyledikten sonra kapıyı açıp kaçtı. ¹¹ Yehu komutan arkadaşlarının yanına döndü. İçlerinden biri, <<Her şey yolunda mı? O delinin seninle ne işi vardı?>> diye sordu.

Yehu, <<Onu tanıyorsunuz, neler saçmaladığını bilirsiniz>> diye karşılık verdi.

¹² <<Hayır, bilmiyoruz, ne söyledi? Anlat bize!>> dediler.

Yehu şöyle yanıtladı: <<Bana RAB şöyle diyor dedi: <Seni İsrail Kralı olarak meshettim.>>

¹³ Bunun üzerine hepsi hemen cüppelerini çıkarıp merdivenin başında duran Yehu'nun ayaklarına serdi. Boru çalarak, <<Yehu kraldır!>> diye bağırdılar.

Yehu'nun Yoram'ı Öldürmesi

¹⁴ Nimşi oğlu Yehoşafat oğlu Yehu Yoram'a karşı bir düzen kurdu. O sıralarda Yoram ile İsrail halkı Aram Kralı Hazael'e karşı Ramot-Gilat'ı savunuyordu. ¹⁵ Ancak Kral Yoram, Aram Kralı Hazael'le savaşırken Aramlılar onu yaralamıştı. Yoram da yaraların iyileşmesi için Yizreel'e dönmüştü. Yehu arkadaşlarına, <<Eğer siz de benimle aynı görüşteyseniz, hiç kimsenin kentten kaçmasına ve gidip durumu Yizreel'e bildirmesine izin vermeyin>> dedi.

¹⁶ Yehu savaş arabasına binip Yizreel'e gitti. Çünkü Yoram orada hasta yatıyordu. Yahuda Kralı Ahazyia da Yoram'ı görmek için oraya gitmişti.

¹⁷ Yizreel'de kulede nöbet tutan gözcü, Yehu'nun ordusuyla yaklaştığını görünce, <<Bir kalabalık görüyorum!>> diye bağırdı.

Yoram, <<Bir atlı gönder, onu karşılasın, barış için gelip gelmediğini sorsun>> dedi.

¹⁸ Atlı Yehu'yu karşılamaya gitti ve ona, <<Kralımız, <Barış için mi geldin?> diye

⁹:8 <<Genç yaşlı>> ya da <<Köle olsun özgür olsun>>.

soruyor>> dedi.

Yehu, <<Barıştan sana ne! Sen beni izle>> diye karşılık verdi.

Gözcü durumu krala bildirdi: <<Ulak onlara vardı, ama geri dönmedi.>>

¹⁹ Bu kez ikinci bir atlı gönderildi. Atlı onlara varıp, <<Kralımız, <Barış için mi geldin?> diye soruyor>> dedi.

Yehu, <<Barıştan sana ne! Sen beni izle>> diye karşılık verdi.

²⁰ Gözcü durumu krala bildirdi: <<Ulak onlara vardı, ama geri dönmedi. Komutanları savaş arabasını Nimşi oğlu Yehu gibi delicesine sürüyor.>>

²¹ Kral Yoram, <<Arabamı hazırlayın!>> diye buyruk verdi. Arabası hazırlandı. İsrail Kralı Yoram ile Yahuda Kralı Ahazya arabalarına binip Yehu'yu karşılamaya gittiler. Yizreelli Navot'un topraklarında onunla karşılaştılar. ²² Yoram Yehu'yu görünce, <<Barış için mi geldin?>> diye sordu.

Yehu, <<Annen İzebel'in yaptığı bunca putperestlik ve büyücülük sürüp giderken barıştan söz edilir mi?>> diye karşılık verdi.

²³ Yoram, <<Hainlik bu, Ahazya!>> diye bağırdı ve arabasının dizginlerini çevirip kaçtı.

²⁴ Yehu var gücüyle yayını çekip Yoram'ı sırtından vurdu. Ok Yoram'ın kalbini delip geçti. Yoram arabasının içine yığılıp kaldı. ²⁵ Yehu yardımcısı Bidkar'a, <<Onun cesedini al, Yizreelli Navot'un toprağına at>> dedi, <<Anımsa, senle ben birlikte Yoram'ın babası Ahav'ın ardından savaş arabasıyla giderken, RAB Ahav'a, ²⁶ <Dün Navot'la oğullarının kanını gördüm. Seni de bu topraklarda cezalandıracağım> demişti. Şimdi RAB'bin sözü uyarınca, Yoram'ın cesedini al, Navot'un toprağına at!>>

Yahuda Kralı Ahazya'nın Öldürülmesi

(2Ta.22:7-9)

²⁷ Yahuda Kralı Ahazya olanları görünce Beythaggan'a doğru kaçmaya başladı. Yehu ardına takılıp, <<Onu da öldürün!>> diye bağırdı. Ahazya'yı Yivleam yakınlarında, Gur yolunda, arabasının içinde vurdular. Yaralı olarak Megiddo'ya kadar kaçıp orada öldü.

²⁸ Adamları Ahazya'nın cesedini bir savaş arabasına koyup Yeruşalim'e götürdüler. Onu Davut Kenti'nde atalarının yanına, kendi mezarına gömdüler.

²⁹ Ahazya Ahav oğlu Yoram'ın krallığının on birinci yılında Yahuda Kralı olmuştu.

İzebel'in Öldürülmesi

³⁰ Sonra Yehu Yizreel'e gitti. İzebel bunu duyunca, gözlerine sürme çekti, saçlarını tarayıp pencereden dışarıyı gözlemeye başladı. ³¹ Yehu kentin kapısından içeri girince, İzebel, <<Ey efendisini öldüren Zimri, barış için mi geldin?>> diye seslendi.

³² Yehu pencereye doğru bakıp, <<Kim benden yana?>> diye bağırdı. İki üç görevli yukarıdan ona baktı. ³³ Yehu, <<Atın onu aşağı!>> dedi. Görevliler İzebel'i aşağıya attılar. Kanı surların ve bedenini çiğneyen atların üzerine sıçradı.

³⁴ Yehu içeri girip yedi, içti. Sonra, <<O lanet olası kadını alıp gömün, ne de olsa bir kral kızıdır>> dedi. ³⁵ Ama İzebel'i gömmeye giden adamlar başından, ayaklarından, ellerinden başka bir şey bulamadılar. ³⁶ Geri dönüp durumu Yehu'ya bildirdiler. Yehu onlara şöyle dedi: <<Kulu Tişbeli İlyas aracılığıyla konuşan RAB'bin sözü yerine geldi. RAB, <Yizreel topraklarında İzebel'in ölüsünü köpekler yiyecek> demişti. ³⁷ <İzebel'in leşi Yizreel topraklarına gübre olacak ve kimse, bu İzebel'dir, diyemeyecek.> >>

Ahav'ın Ailesinin Öldürülmesi

10Bölüm

¹ Ahav'ın Samiriye'de yetmiş oğlu vardı. Yehu mektuplar yazıp Samiriye'ye gönderdi. Yizreel'in yöneticilerine, ileri gelenlere ve Ahav'ın çocuklarını koruyanlara yazdığı mektuplarda Yehu şöyle diyordu: ² <<Efendinizin oğulları sizinle birlikte. Savaş arabalarınız, atlarınız, silahlarınız var. Surlu bir kentte yaşıyorsunuz. Bu mektup size ulaşır ulaşmaz, ³ efendinizin oğullarından en iyi ve en uygun olanı seçip babasının tahtına oturtun.

Ve efendinizin ailesini korumak için savaşın.>>

⁴ Ama onlar dehşete düştüler. <<İki kral Yehu'yla başa çıkamadı, biz nasıl çıkarız?>> dediler.

⁵ Saray sorumlusu, kent valisi, ileri gelenler ve Ahav'ın çocuklarını koruyanlar Yehu'ya şu haberi gönderdi: <<Biz senin kullarınız, söyleyeceğin her şeyi yapmaya hazırız. Kimseyi kral yapmaya niyetimiz yok. Kendin için en iyi olan neyse onu yap.>>

⁶ Yehu onlara ikinci bir mektup yazdı: <<Eğer siz benden yana ve bana bağlıysanız, efendinizin oğullarının başını kesip yarın bu saatlerde Yizreel'e, bana getirin.>>

Kral Ahav'ın yetmiş oğlu, onları yetiştirmekle görevli kent ileri gelenlerinin koruması altındaydı. ⁷ Yehu'nun mektubu kent ileri gelenlerine ulaşınca, Ahav'ın yetmiş oğlunu öldürüp başlarını küfelere koydular ve Yizreel'e, Yehu'ya gönderdiler. ⁸ Ulak gelip Yehu'ya, <<Kral oğullarının başlarını getirdiler>> diye haber verdi.

Yehu, <<Onları iki yığın halinde kent kapısının girişine bırakın, sabaha kadar orada kalsınlar>> dedi.

⁹ Ertesi sabah Yehu halkın önüne çıkıp şöyle dedi: <<Efendime düzen kurup onu öldüren benim, sizin suçunuz yok. Ama bunları kim öldürdü? ¹⁰ Bu olay gösteriyor ki, RAB'bin Ahav'ın ailesine ilişkin söylediği hiçbir söz boşa çıkmayacaktır. RAB, kulu İlyas aracılığıyla verdiği sözü yerine getirdi.>> ¹¹ Sonra Yizreel'de Ahav'ın öteki akrabalarının hepsini, bütün yüksek görevlilerini, yakın arkadaşlarını ve kâhinlerini* öldürdü. Sağ kalan olmadı.

Kral Ahazya'nın Akrabalarının Öldürülmesi

(2Ta.22:8)

¹² Yehu Yizreel'den ayrılip Samiriye'ye doğru yola çıktı. Yolda çobanların Beyteket adını verdiği yerde, ¹³ Yahuda Kralı Ahazya'nın akrabalarıyla karşılaştı. Onlara, <<Siz kimsiniz?>> diye sordu.

<<Biz Ahazya'nın akrabalarıyız>> diye karşılık verdiler, <<Kralın ve ana kraliçe İzebel'in çocuklarına saygılarımızı sunmaya gidiyoruz.>>

¹⁴ Yehu adamlarına, <<Bunları diri yakalayın!>> diye buyruk verdi. Onları diri yakalayıp Beyteket Kuyusu yakınında kılıçtan geçirdiler. Öldürülenler kırk iki kişiydi. Sağ kalan olmadı.

Ahav'ın Öteki Akrabalarının Öldürülmesi

¹⁵ Yehu oradan ayrıldı. Yolda kendisine doğru gelen Rekav oğlu Yehonadav'la karşılaştı. Ona selam vererek, <<Ben sana karşı iyi duygular besliyorum, sen de aynı duygulara sahip misin?>> diye sordu.

Yehonadav, <<Evet>> diye yanıtladı.

Yehu, <<Öyleyse elini ver>> dedi. Yehonadav elini uzattı. Yehu onu arabasına alarak, ¹⁶ <<Benimle gel ve RAB için nasıl çaba harcadığımı gör>> dedi. Sonra onu arabasıyla Samiriye'ye götürdü. ¹⁷ Samiriye'ye varınca Yehu RAB'bin İlyas aracılığıyla söylediği söz uyarınca, Ahav'ın orada kalan akrabalarının hepsini öldürdü.

Baal'a Tapanların Öldürülmesi

¹⁸ Yehu, bütün halkı toplayarak, <<Ahav Baal'a* az kulluk etti, ben daha çok edeceğim>> dedi, ¹⁹ <<Baal'ın bütün peygamberlerini, kâhinlerini, ona tapan herkesi çağırın. Hiçbiri gelmemezlik etmesin. Çünkü Baal'a büyük bir kurban sunacağım. Kim gelmezse öldürülecek.>> Gerçekte Yehu Baal'a tapanları yok etmek için bir düzen kurmaktaydı.

²⁰ Yehu, <<Baal'ın onuruna bir toplantı yapılacağını duyurun>> dedi. Duyuru yapıldı.

²¹ Yehu bütün İsrail'e haber saldı. Baal'a tapanların hepsi geldi, gelmeyen kalmadı. Baal'ın tapınağı hıncahınç doldu. ²² Yehu, kutsal giysiler görevlisine, <<Baal'a tapanların hepsine giysi çıkar>> diye buyruk verdi. Görevli herkese giysi getirdi. ²³ O zaman Yehu Rekav oğlu Yehonadav'la birlikte Baal'ın tapınağına girdi. İçerdekilere, <<Çevrenize iyi bakın>> dedi, <<Aranızda RAB'be tapanlardan kimse olmasın, sadece Baal'a tapanlar olsun.>> ²⁴ Ardından Yehu'yla Yehonadav kurban ve yakmalık sunu* sunmak üzere içeri girdiler. Yehu tapınağın

çevresine seksen kişi yerleştirmiş ve onlara şu buyruğu vermişti: <<Elinize teslim ettiğim bu adamlardan biri kaçarsa, bunu canınızla ödersiniz!>>

²⁵ Yakmalık sununun sunulması biter bitmez, Yehu muhafızlarla komutanlara, <<İçeriye girin, hepsini öldürün, hiçbiri kaçmasın!>> diye buyruk verdi. Muhafızlarla komutanlar hepsini kılıçtan geçirip ölümlerini dışarı attılar. Sonra Baal'ın tapınağının iç bölümüne girdiler.

²⁶ Baal'ın tapınağındaki dikili taşları çıkarıp yaktılar. ²⁷ Baal'ın dikili taşını ve tapınağını ortadan kaldırdılar. Halk orayı helaya çevirdi. Orası bugüne kadar da öyle kaldı.

²⁸ Böylece Yehu İsrail'de Baal'a tapmaya son verdi. ²⁹ Ne var ki, Nevat oğlu Yarovam'ın İsrail'i sürüklediği günahlardan -Beytel ve Dan'daki altın buzağılara tapmaktan- vazgeçmedi.

³⁰ RAB Yehu'ya, <<Gözümde doğru olanı yaparak başarılı oldun>> dedi, <<Ahav'ın ailesine istediğim her şeyi yaptın. Bunun için senin soyun dört kuşak İsrail tahtında oturacak.>> ³¹ Gelgelelim Yehu İsrail'in Tanrısı RAB'bin yasasını yürekten izlemedi, önemsemedi. Yarovam'ın İsrail'i sürüklediği günahlardan ayrıldı.

Yehu'nun Ölümü

³²⁻³³ RAB o günlerde İsrail topraklarını küçültmeye başladı. Aram Kralı Hazael Şeria Irmağı'nın doğusunda Gadlılar, Rubenliler ve Manaşşeliler'in yaşadığı bütün Gilat bölgesini, Arnon Vadisi'ndeki Aroer'den Gilat ve Başan'a kadar bütün İsrail topraklarını ele geçirdi.

³⁴ Yehu'nun krallığı dönemindeki öteki olaylar, bütün yaptıkları ve başarıları İsrail krallarının tarihinde yazılıdır.

³⁵ Yehu ölüp atalarına kavuşunca, Samiriye'de gömüldü. Yerine oğlu Yehoahaz kral oldu.

³⁶ Yehu Samiriye'de yirmi sekiz yıl İsrail krallığı yaptı.

Atalya Yönetime El Koyuyor

(2Ta.22:10-23:15)

11Bölüm

¹ Ahazya'nın annesi Atalya, oğlunun öldürüldüğünü duyunca, kral soyunun bütün bireylerini yok etmeye çalıştı. ² Ne var ki, Kral Yehoram'ın kızı, Ahazya'nın üvey kızkardeşi Yehoşeva, Ahazya oğlu Yoaş'ı kralın öldürülmek istenen öteki oğullarının arasından alıp kaçırdı ve dadısıyla birlikte yatak odasına gizledi. Çocuğu Atalya'dan gizleyerek kurtarmış oldu. ³ Atalya ülkeyi yönetirken, çocuk altı yıl boyunca RAB'bin Tapınağı'nda dadısıyla birlikte gizlendi.

Atalya'ya Karşı Ayaklanma

(2Ta.23:1-16)

⁴ Yedinci yıl Yehoyada haber gönderip Karyalılar'ın*fö* ve muhafızların yüzbaşılarını çağırttı. Onları RAB'bin Tapınağı'nda toplayarak onlarla bir antlaşma yaptı. Hepsine RAB'bin Tapınağı'nda ant içirdikten sonra kralın oğlu Yoaş'ı kendilerine gösterdi. ⁵ Onlara şu buyrukları verdi: <<Şabat Günü* göreve gidenlerin üçte biri kral sarayını koruyacak, ⁶ üçte biri Sur Kapısı'nda, üçte biri de muhafızların arkasındaki kapıda bulunacak. Sırayla tapınak nöbeti tutacaksınız. ⁷ Şabat Günü görevleri biten öbür iki bölükteki askerlerin tümü RAB'bin Tapınağı'nın çevresinde durup kralı koruyacak. ⁸ Herkes yalın kılıç kralın çevresini sarsın, yaklaşan olursa öldürün. Kral nereye giderse, ona eşlik edin.>> ⁹ Yüzbaşılar Kâhin Yehoyada'nın buyruklarını tam tamına uyguladılar. Şabat Günü göreve gidenlerle görevi biten adamlarını alıp Yehoyada'nın yanına gittiler. ¹⁰ Kâhin RAB'bin Tapınağı'ndaki Kral Davut'tan kalan mızraklarla kalkanları yüzbaşılara dağıttı. ¹¹ Kralı korumak için sunağın ve tapınağın çevresine tapınağın güneyinden kuzeyine kadar silahlı muhafızlar yerleştirildi. ¹² Yehoyada kralın oğlu Yoaş'ı dışarı çıkarıp başına taç koydu. Tanrı'nın Yasası'nı da ona verip krallığını ilan ettiler. Onu meshedip* alkışlayarak, <<Yaşasın kral!>> diye bağırıldılar.

^o11:4 <<Karyalılar>>: O dönemde güneybatı Anadolu'dan gelen paralı askerler.

¹³ Atalya muhafızlarla halkın çıkardığı gürültüyü duyunca, RAB'bin Tapınağı'nda toplananların yanına gitti. ¹⁴ Baktı, kral geleneğe uygun olarak sütunun yanında duruyor; yüzbaşılar, borazan çalanlar çevresine toplanmış. Ülke halkı sevinç içindeydi, borazanlar çalmıyordu. Atalya giysilerini yırtarak, <<Hainlik! Hainlik!>> diye bağırdı.

¹⁵ Kâhin Yehoyada yüzbaşılara, <<O kadını aradan çıkarın. Ardından kim giderse kılıçtan geçirin>> diye buyruk verdi. Çünkü kadının RAB'bin Tapınağı'nda öldürülmesini istemiyordu. ¹⁶ Atalya yakalandı ve sarayın At Kapısı'na götürülüp öldürüldü.

Kâhin Yehoyada'nın Yaptığı Yenilikler

(2Ta.23:16-21)

¹⁷ Yehoyada RAB'bin halkı olmaları için RAB ile kral ve halk arasında bir antlaşma yaptı. Ayrıca halkla kral arasında da bir antlaşma yaptı. ¹⁸ Ülke halkı gidip Baal'ın* tapınağını yıktı. Sunaklarını, putlarını parçaladılar; Baal'ın Kâhini Mattan'ı da sunakların önünde öldürdüler.

Kâhin Yehoyada RAB'bin Tapınağı'na nöbetçiler yerleştirdi. ¹⁹ Sonra yüzbaşılar, Karyalılar'ı, muhafızları ve halkı yanına aldı. Kralı RAB'bin Tapınağı'ndan getirdiler. Muhafızlar Kapısı'ndan geçerek sarayına götürdüler, kral tahtına oturtular. ²⁰ Ülke halkı sevinç içindeydi, ancak kent suskundu. Çünkü Atalya sarayda kılıçla öldürülmüştü.

Yoaş Tapınağı Onarıyor

(2Ta.24:1-27)

12Bölüm

¹ İsrail Kralı Yehu'nun krallığının yedinci yılında Yoaş Yahuda Kralı oldu. Yedi yaşında*fp* kral oldu ve Yeruşalim'de kırk yıl krallık yaptı. Annesi Beer-Şevalı Sivya'ydı. ² Yoaş Kâhin Yehoyada yaşadığı sürece RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı. Çünkü Kâhin Yehoyada ona yol gösteriyordu. ³ Ancak alışlagelen tapınma yerleri henüz kaldırılmamıştı ve halk oralarda hâlâ kurban kesip buhur yakıyordu. ⁴ Yoaş kâhinlere şöyle dedi: <<RAB'bin Tapınağı için yapılan bağışları: Nüfus sayımından elde edilen geliri, kişi başına düşen vergiyi ve halkın gönüllü olarak RAB'bin Tapınağı'na sunduğu paraları toplayın. ⁵ Her kâhin bunları hazine görevlilerinden alsın. Tapınağın neresinde yıkık bir yer varsa, onarılsın.>>

⁶ Yoaş'ın krallığının yirmi üçüncü yılında kâhinler tapınağı hâlâ onarmamışlardı. ⁷ Bunun üzerine Kral Yoaş, Kâhin Yehoyada ile öbür kâhinleri çağırıp, <<Neden RAB'bin Tapınağı'nı onarmıyorsunuz?>> diye sordu, <<Hazine görevlilerinden artık para almayın. Aldığınız paraları da RAB'bin Tapınağı'nın onarımına devredin.>> ⁸ Böylece kâhinler halktan para toplamamayı ve tapınağın onarım işlerine karışmamayı kabul ettiler.

⁹ Kâhin Yehoyada bir sandık aldı. Kapağına bir delik açıp sunağın yanına, RAB'bin Tapınağı'na girenlerin sağına yerleştirdi. Kapıda görevli kâhinler RAB'bin Tapınağı'na getirilen bütün paraları sandığa atıyorlardı. ¹⁰ Sandıkta çok para biriktiğini görünce kralın yazmanıya başkâhin RAB'bin Tapınağı'na getirilen paraları sayıp torbalara koyarlardı. ¹¹ Sayılan paralar RAB'bin Tapınağı'ndaki işlerin başında bulunan adamlara verilir. Onlar da paraları RAB'bin Tapınağı'nda çalışan marangozlara, yapıcılara, ¹² duvarcılara, taşçılara öder, tapınağı onarmak için kereste ve yontma taş alımında kullanır ve onarım için gereken öbür malzemelere harcarlardı. ¹³ RAB'bin Tapınağı'nda toplanan paralar, tapınak için gümüş tas, fitil maşaları, çanak, borazan, altın ya da gümüş eşya yapımında kullanılmadı. ¹⁴ Bu para yalnız işçilere ödendi ve tapınağın onarımına harcandı. ¹⁵ Tapınakta çalışanlara para ödemekle görevli kişiler öyle dürüst insanlardı ki, onlara hesap bile sorulmazdı. ¹⁶ Suç ve günah sunusu* olarak verilen paralarsa RAB'bin Tapınağı'na getirilmezdi; bunlar kâhinlere aitti.

¹⁷ O sırada Aram Kralı Hazael, Gat Kenti'ne saldırıp kenti ele geçirdi. Sonra Yeruşalim'e saldırmaya karar verdi. ¹⁸ Yahuda Kralı Yoaş, ataları olan öbür Yahuda krallarından

^P12:1 11.bölümün son cümlesi 12.bölümün ilk ayetine eklenmiştir.

Yehoşafat'ın, Yehoram'ın, Ahazyanın ve kendisinin RAB'be adanmış olduğu bütün kutsal armağanları, RAB'bin Tapınağı'nda ve sarayın hazinelerinde bulunan bütün altınları Aram Kralı Hazael'e gönderdi. Bunun üzerine Hazael Yeruşalim'e saldırmaktan vazgeçti.

¹⁹ Yoaş'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır.

²⁰ Kral Yoaş'ın görevlileri düzen kurup onu Silla'ya inen yolda, Beytmillo'da öldürdüler.

²¹ Yoaş'ı öldürenler, görevlilerinden Şimat oğlu Yozakar'la Şomer oğlu Yehozavat'tı. Yoaş Davut Kenti'nde atalarının yanına gömüldü. Yerine oğlu Amatsya kral oldu.

Yehoahaz'ın İsrail Krallığı

13Bölüm

¹ Yahuda Kralı Ahazyanın oğlu Yoaş'ın krallığının yirmi üçüncü yılında Yehu oğlu Yehoahaz Samiriye'de İsrail Kralı oldu ve on yedi yıl krallık yaptı. ² Yehoahaz RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı ve Nevat oğlu Yarovam'ın İsrail'i sürüklediği günahlara katıldı. Bu günahlardan ayrılmadı. ³ İşte bu yüzden RAB'bin İsrail'e karşı öfkesi alevlendi ve RAB onları uzun süre Aram Kralı Hazael'le oğlu Ben-Hadat'ın egemenliği altına soktu. ⁴ Bunun üzerine Yehoahaz RAB'be yakardı. RAB onun yakarışını kabul etti. Çünkü İsrail'in çektiği sıkıntıyı, Aram Kralı'nın onlara neler yaptığını görüyordu. ⁵ RAB İsrail'e bir kurtarıcı gönderdi. Böylece halk Aramlılar'ın egemenliğinden kurtuldu ve önceki gibi evlerinde yaşamaya başladı. ⁶ Ne var ki Yarovam ailesinin İsrail'i sürüklediği günahları izlediler, bu günahlardan ayrılmadılar. Aşera* putu da Samiriye'de dikili kaldı.

⁷ Yehoahaz'ın elli atlı, on savaş arabası, on bin de yaya asker dışında gücü kalmamıştı. Çünkü Aram Kralı ötekileri harman tozu gibi ezip yok etmişti. ⁸ Yehoahaz'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar, bütün yaptıkları ve başarıları İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. ⁹ Yehoahaz ölüp atalarına kavuşunca, Samiriye'de gömüldü ve yerine oğlu Yehoaş kral oldu.

Yehoaş'ın İsrail Krallığı

¹⁰ Yahuda Kralı Yoaş'ın krallığının otuz yedinci yılında Yehoahaz oğlu Yehoaş Samiriye'de İsrail Kralı oldu ve on altı yıl krallık yaptı. ¹¹ RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı ve Nevat oğlu Yarovam'ın İsrail'i sürüklediği günahlardan ayrılmadı; onun yolunu izledi. ¹² Yehoaş'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar, bütün yaptıkları, Yahuda Kralı Amatsya ile savaşırken gösterdiği başarılar İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. ¹³ Yehoaş ölüp atalarına kavuşunca, Samiriye'de İsrail krallarının yanına gömüldü ve tahtına Yarovam*fr* geçti. ^z

^z13:13 II. Yarovam.

Elişanın Ölümü

¹⁴ Elişanın ölümüne bir hastalığa yakalandı. İsrail Kralı Yehoaş gidip onu ziyaret etti, <<Baba, baba, İsrail'in arabası ve atlıları!>> diyerek ağladı.

¹⁵ Elişanın ona, <<Bir yayla birkaç ok al>> dedi. Kral yayla okları aldı. ¹⁶ Elişanın, <<Yayı hazırla>> dedi. Kral yayı hazırlayınca, Elişanın ellerini kralın elleri üzerine koydu. ¹⁷ <<Doğuya bakan pencereyi aç>> dedi. Kral pencereyi açtı. Elişanın, <<Oku at!>> dedi. Kral oku atınca, Elişanın, <<Bu ok Aramlılar'a karşı sizi zafere ulaştıracak RAB'bin kurtarıcı okudur>> dedi, <<Afeke'te onları kesin bozguna uğratacaksınız.>>

¹⁸ Sonra, <<Öbür okları al>> dedi. İsrail Kralı okları alınca, Elişanın, <<Onları yere vurdun>> dedi. Kral okları üç kez yere vurdu ve durdu. ¹⁹ Buna öfkelenen Tanrı adamı Elişanın, <<Beş altı kez vurmalyydın, o zaman Aramlılar'a karşı kesin bir zafer kazanırdın>> dedi, <<Ama şimdi Aramlılar'ı ancak üç kez bozguna uğratacaksın.>>

²⁰ Elişanın öldü ve gömüldü.

Her ilkbaharda Moav akıncıları İsrail topraklarına girerlerdi. ²¹ Bir keresinde İsraililer, ölü gömerken akıncıların geldiğini görünce, ölüyü Elişanın mezarına atıp kaçtılar. Ölü Elişanın kemiklerine dokununca dirilip ayağa kalktı.

İsrail ile Aram Arasındaki Savaş

²² Aram Kralı Hazael Yehoahaz'ın krallığı boyunca İsraililer'e baskı yaptı. ²³ Ama RAB, İbrahim, İshak ve Yakup'la yaptığı antlaşmadan ötürü, İsraililer'e iyilik etti. Onlara acıyıp yardım etti. Yok olmalarına izin vermedi. Onları şimdiye kadar huzurundan atmadı.

²⁴ Aram Kralı Hazael ölünce yerine oğlu Ben-Hadat kral oldu. ²⁵ Bunun üzerine İsrail Kralı Yehoaş, babası Yehoahaz'ın krallığı döneminde Hazael oğlu Ben-Hadat'ın savaşta ele geçirmiş olduğu kentleri geri aldı. Onu üç kez bozguna uğratıp İsrail kentlerine yeniden sahip oldu.

Amatsya'nın Yahuda Krallığı

(2Ta.25:1-24)

14Bölüm

¹ İsrail Kralı Yehoahaz oğlu Yehoaş'ın krallığının ikinci yılında Yoaş oğlu Amatsya Yahuda Kralı oldu. ² Amatsya yirmi beş yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de yirmi dokuz yıl krallık yaptı. Annesi Yeruşalimli Yehoaddan'dı. ³ Amatsya RAB'bin gözünde doğru olanı yaptıysa da atası Davut gibi değildi. Her konuda babası Yoaş'ı örnek aldı. ⁴ Ancak alışlagelen tapınma yerleri henüz kaldırılmamıştı ve halk oralarda hâlâ kurban kesip buhur yakıyordu.

⁵ Amatsya krallığını güçlendirdikten sonra, babasını öldüren görevlileri ortadan kaldırdı. ⁶ Ancak Musa'nın Kitabı'ndaki yasaya uyarak katillerin çocuklarını öldürtmedi. Çünkü RAB, <<Ne babalar çocuklarının yerine öldürülecek, ne de çocuklar babalarının yerine. Herkes kendi günahı için öldürülecek>> diye buyurmuştu.

⁷ Amatsya Tuz Vadisi'nde on bin Edomlu asker öldürdü. Savaşarak Sela'yı ele geçirdi ve oraya Yokteel adını verdi. Orası hâlâ aynı adla anılmaktadır.

⁸ Bundan sonra Amatsya, Yehu oğlu Yehoahaz oğlu İsrail Kralı Yehoaş'a, <<Gel, yüz yüze görüşelim>> diye haber gönderdi.

⁹ İsrail Kralı Yehoaş da karşılık olarak Yahuda Kralı Amatsya'ya şu haberi gönderdi: <<Lübnan'da dikenli bir çalı, sedir ağacına, <Kızını oğluma eş olarak ver> diye haber yollar. O sırada oradan geçen yabancı bir hayvan basıp çalıyı çiğner. ¹⁰ Edomlular'ı bozguna uğrattın diye böbürleniyorsun. Bu zafer sana yeter. Otur evinde! Niçin bela arıyorsun? Kendi başını da, Yahuda halkının başını da derde sokacaksın.>>

¹¹ Ne var ki, Amatsya dinlemek istemedi. Derken İsrail Kralı Yehoaş Yahuda Kralı Amatsya'nın üzerine yürüdü. İki ordu Yahuda'nın Beytşemeş Kenti'nde karşılaştı.

¹² İsraililer'in önünde bozguna uğrayan Yahudalılar evlerine kaçtı. ¹³ İsrail Kralı Yehoaş, Ahazya*fs* oğlu Yoaş oğlu Yahuda Kralı Amatsya'yı Beytşemeş'te yakaladı. Sonra Yeruşalim'e girip Efrayim Kapısı'ndan Köşe Kapısı'na kadar Yeruşalim surlarının dört yüz arşınlık*fs* bölümünü yıktırdı. ¹⁴ RAB'bin Tapınağı'nda ve sarayın hazinelerinde bulunduğu altını, gümüşü ve bütün eşyaları aldı. Ayrıca bazı adamları da rehine olarak yanına alıp Samiriye'ye döndü. ^{ss}14:13 <<Ahazya>>: Yehoahaz diye de bilinir.

^{ss}14:13 <<Dört yüz arşın>>: Yaklaşık 180 m.

¹⁵ Yehoaş'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar, yaptıkları ve Yahuda Kralı Amatsya ile savaşırken gösterdiği başarılar İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. ¹⁶ Yehoaş ölüp atalarına kavuşunca, Samiriye'de İsrail krallarının yanına gömüldü. Yerine oğlu Yarovam kral oldu.

Yahuda Kralı Amatsya'nın Ölümü

(2Ta.25:25-28)

¹⁷ Yahuda Kralı Yoaş oğlu Amatsya, İsrail Kralı Yehoahaz oğlu Yehoaş'ın ölümünden sonra on beş yıl daha yaşadı. ¹⁸ Amatsya'nın krallığı dönemindeki öteki olaylar Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır.

¹⁹ Yeruşalim'de Amatsya'ya bir düzen kurulmuştu. Amatsya Lakiş'e kaçtı. Ardından adam göndererek onu öldürttüler. ²⁰ Ölüsü at sırtında Yeruşalim'e getirildi, Davut Kenti'nde

atalarının yanına gömüldü.

²¹ Yahuda halkı Amatsya'nın yerine on altı yaşındaki oğlu Azarya'yı*^{ft}* kral yaptı.

²² Babası Amatsya ölüp atalarına kavuştuktan sonra Azarya Eylat Kenti'ni onarıp Yahuda topraklarına kattı. ^t14:21 <<Azarya>>: Uzziya diye de bilinir.

II.Yarovam'ın İsrail Krallığı

²³ Yahuda Kralı Yoaş oğlu Amatsya'nın krallığının on beşinci yılında Yehoaş oğlu Yarovam Samiriye'de İsrail Kralı oldu ve kırk bir yıl krallık yaptı. ²⁴ Yarovam RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı ve Nevat oğlu Yarovam'ın*^{fu}* İsrail'i sürüklediği günahlardan ayrılmadı. ²⁵ İsrail'in Tanrısı RAB'bin, kulu Gat-Heferli Amittay oğlu Yunus Peygamber aracılığıyla söylediği söz uyarınca, Yarovam Levo-Hamat'tan Arava Gölü'ne*^{fü}* kadar İsrail topraklarını yeniden ele geçirdi. ^u14:24 <<Nevat oğlu Yarovam>>: I.Yarovam. ^ü14:25 <<Arava Gölü>>: Lut Gölü.

²⁶ RAB İsrail'in çektiği sıkıntıyı görmüştü. Genç yaşlı*^{fv}* herkes acı içinde kıvranıyordu. İsrail'e yardım edecek kimse yoktu. ²⁷ RAB İsrail'in adını yeryüzünden silmek istemiyordu. Onun için, Yehoaş oğlu Yarovam aracılığıyla onları kurtardı.

^v14:26 <<Genç yaşlı>> ya da <<Köle olsun özgür olsun>>.

²⁸ Yarovam'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar, bütün yaptıkları, askeri başarıları, eskiden Yaudi'ye*^{fy}* ait olan Şam ve Hama kentlerini yeniden İsrail topraklarına katışı İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. ²⁹ Yarovam ölüp ataları olan İsrail krallarına kavuştu. Yerine oğlu Zekeriya kral oldu. ^y14:28 Olası metin <<Yaudi>>, Masoretik metin <<Yahuda>>. Yaudi o dönemde topraklarının çoğu bugünkü Suriye'de bulunan küçük bir krallık. Başkenti Gaziantep İli İslahiye İlçesi'ne bağlı Zincirli Köyü'ydü.

Azarya'nın Yahuda Krallığı

(2Ta.26:1-23)

15Bölüm

¹ İsrail Kralı Yarovam'ın krallığının yirmi yedinci yılında Amatsya oğlu Azarya Yahuda Kralı oldu. ² Azarya on altı yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de elli iki yıl krallık yaptı. Annesi Yeruşalimli Yekolya'ydı. ³ Babası Amatsya gibi, Azarya da RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı. ⁴ Ancak alışlagelen tapınma yerleri henüz kaldırılmamıştı ve halk oralarda hâlâ kurban kesip buhur yakıyordu.

⁵ RAB Kral Azarya'yı cezalandırdı. Kral ölünceye kadar deri hastalığından kurtulamadı. Bu yüzden ayrı bir evde yaşadı. Sarayı ve ülke halkını oğlu Yotam yönetti.

⁶ Azarya'nın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. ⁷ Azarya ölüp atalarına kavuşunca, Davut Kenti'nde atalarının yanına gömüldü. Yerine oğlu Yotam kral oldu.

Zekeriya'nın İsrail Krallığı

⁸ Yahuda Kralı Azarya'nın krallığının otuz sekizinci yılında Yarovam oğlu Zekeriya Samiriye'de İsrail Kralı oldu ve altı ay krallık yaptı. ⁹ Ataları gibi, RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı ve Nevat oğlu Yarovam'ın İsrail'i sürüklediği günahlardan ayrılmadı. ¹⁰ Yaveş oğlu Şallum Zekeriya'ya bir düzen kurdu; halkın önünde saldırıp onu öldürdü, yerine kendisi kral oldu.

¹¹ Zekeriya'nın krallığı dönemindeki öteki olaylar İsrail krallarının tarihinde yazılıdır.

¹² Böylece RAB'bin Yehu'ya, <<Senin soyun dört kuşak İsrail tahtında oturacak>> diye verdiği söz yerine gelmiş oldu.

Şallum'un İsrail Krallığı

¹³ Yahuda Kralı Azarya'nın krallığının otuz dokuzuncu yılında Yaveş oğlu Şallum İsrail Kralı oldu ve Samiriye'de bir ay krallık yaptı. ¹⁴ Gadi oğlu Menahem Tirsadan Samiriye'ye gelip Yaveş oğlu Şallum'a saldırdı. Onu öldürüp yerine kendisi kral oldu.

¹⁵ Şallum'un krallığı dönemindeki öteki olaylar ve kurduğu düzen İsrail krallarının tarihinde yazılıdır.

¹⁶ O sırada Menahem, Tirsa Kenti'nden başlayarak, Tifsah Kenti'ne ve çevresinde yaşayan herkese saldırdı. Çünkü kentin kapısını kendisine açmamışlardı. Herkesi öldürüp gebe kadınların karınlarını bile yardı.

Menahem'in İsrail Krallığı

¹⁷ Yahuda Kralı Azarya'nın krallığının otuz dokuzuncu yılında Gadi oğlu Menahem İsrail Kralı oldu ve Samiriye'de on yıl krallık yaptı. ¹⁸ RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı ve yaşamı boyunca Nevat oğlu Yarovam'ın İsrail'i sürüklediği günahlardan ayrılmadı.

¹⁹ Asur Kralı Tiglat-Pileser*^{fz}* İsrail'e saldırdı. Menahem, Tiglat-Pileser'in desteğini sağlayıp krallığını güçlendirmek için, ona bin talant*^{fa}* gümüş verdi. ²⁰ İsrail'deki bütün zenginleri adam başı elli şekel*^{fb}* gümüş ödemekle yükümlü kılarak Asur Kralı'na verilen gümüşü karşıladı. Böylece Asur Kralı İsrail topraklarından çekilip ülkesine döndü. ²² ^{15:19} <<Tiglat-Pileser>>: *Pül diye de bilinir. (Tiglat-Pileser'in Babilce adı.)* ^{aa} ^{15:19} <<Bin talant>>: *Yaklaşık 34.5 ton.* ^{bb} ^{15:20} <<Elli şekel>>: *Yaklaşık 575 gr.*

²¹ Menahem'in krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları İsrail krallarının tarihinde yazılıdır. ²² Menahem ölüp atalarına kavuşunca, yerine oğlu Pekahya kral oldu.

Pekahya'nın İsrail Krallığı

²³ Yahuda Kralı Azarya'nın krallığının ellinci yılında Menahem oğlu Pekahya Samiriye'de İsrail Kralı oldu ve iki yıl krallık yaptı. ²⁴ Pekahya RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı ve Nevat oğlu Yarovam'ın İsrail'i sürüklediği günahlardan ayrılmadı. ²⁵ Komutanlarından biri olan Remalya'nın oğlu Pekah kendisine düzen kurdu. Argov ve Arye'nin işbirliğiyle yanına Gilatlı elli adam olarak Pekahya'yı Samiriye'deki sarayın kalesinde öldürdü, yerine kendisi kral oldu.

²⁶ Pekahya'nın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları İsrail krallarının tarihinde yazılıdır.

Pekah'ın İsrail Krallığı

²⁷ Yahuda Kralı Azarya'nın krallığının elli ikinci yılında Remalya oğlu Pekah Samiriye'de İsrail Kralı oldu ve yirmi yıl krallık yaptı. ²⁸ RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı ve Nevat oğlu Yarovam'ın İsrail'i sürüklediği günahlardan ayrılmadı.

²⁹ İsrail Kralı Pekah'ın krallığı sırasında, Asur Kralı Tiglat-Pileser İsrail'in İyon, Avel-Beytmaaka, Yanoah, Kedeş, Hasor kentleriyle Gilat, Celile ve Naftali bölgelerini ele geçirerek halkı Asur'a sürdü. ³⁰ Yahuda Kralı Azarya oğlu Yotam'ın krallığının yirminci yılında Ela oğlu Hoşea, Remalya oğlu Pekah'a düzen kurdu ve onu öldürüp yerine kendisi kral oldu. ³¹ Pekah'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları İsrail krallarının tarihinde yazılıdır.

Yotam'ın Yahuda Krallığı

(2Ta.27:1-9)

³² İsrail Kralı Remalya oğlu Pekah'ın krallığının ikinci yılında Azarya oğlu Yotam Yahuda Kralı oldu. ³³ Yotam yirmi beş yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de on altı yıl krallık yaptı. Annesi Sadok'un kızı Yeruşa'ydı. ³⁴ Babası Azarya gibi, Yotam da RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı. ³⁵ Ancak alışlagelen tapınma yerleri henüz kaldırılmamıştı ve halk oralarda hâlâ kurban kesip buhur yakıyordu. Yotam RAB'bin Tapınağı'nın Yukarı Kapısı'nı onardı.

³⁶ Yotam'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve yaptıkları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. ³⁷ RAB işte o günlerde Aram Kralı Resin'le İsrail Kralı Remalya oğlu Pekah'ı Yahuda üzerine göndermeye başladı. ³⁸ Yotam ölüp atalarına kavuşunca, atası Davut'un Kenti'nde atalarının yanına gömüldü. Yerine oğlu Ahaz kral oldu.

Ahaz'ın Yahuda Krallığı

(2Ta.28:1-27)

16Bölüm

¹ İsrail Kralı Remalya oğlu Pekah'ın krallığının on yedinci yılında Yotam oğlu Ahaz Yahuda Kralı oldu. ² Ahaz yirmi yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de on altı yıl krallık yaptı. Tanrısı RAB'bin gözünde doğru olanı yapan atası Davut gibi davranmadı. ³ İsrail krallarının yolunu izledi; hatta RAB'bin İsrail halkının önünden kovmuş olduğu ulusların iğrenç törelerine uyarak oğlunu ateşte kurban etti. ⁴ Puta tapılan yerlerde, tepelerde, bol yapraklı her ağacın altında kurban kesip buhur yaktı.

⁵ Aram Kralı Resin'le İsrail Kralı Remalya oğlu Pekah Yeruşalim'e yürüdüler. Kenti kuşattılsa da Ahaz'ı yenemediler. ⁶ O sırada Aram Kralı Resin Eylat'ı geri alıp Yahudalıları oradan sürdü. Edomlular Eylat'a yerleşti. Bugün de orada yaşıyorlar.

⁷ Ahaz, Asur Kralı Tiglat-Pileser'e: <<Senin kulun kölenim; gel, bana saldıran Aram ve İsrail krallarının elinden beni kurtar>> diye ulaklar gönderdi. ⁸ RAB'bin Tapınağı'nda ve sarayın hazinelerinde bulunan altın ve gümüşü armağan olarak Asur Kralı'na gönderdi. ⁹ Asur Kralı Ahaz'ın isteğini olumlu karşıladı, saldırıp Şam'ı ele geçirdi. Kent halkını Kîr'e sürüp Resin'i öldürdü.

¹⁰ Kral Ahaz, Asur Kralı Tiglat-Pileser'i karşılamak için Şam'a gittiğinde, oradaki sunağı gördü. Aynısını yaptırmak için sunağın bütün ayrıntılarını gösteren bir planı ve maketi Kâhin Uriya'ya gönderdi. ¹¹ Kâhin Uriya, Kral Ahaz Şam'dan dönünceye kadar, onun göndermiş olduğu maketin tıpkısı bir sunak yaptı. ¹² Kral Şam'dan dönünce sunağı gördü, yaklaşip üzerinde sunular sundu. ¹³ Yakmalık sunuları* ve tahıl sunularını* sundu, dökmelik sunuyu boşaltdı, esenlik sunusunun* kanını sunağın üzerine döktü. ¹⁴ RAB'bin huzurundaki tunç* sunağı tapınağın önünden, yeni sunakla tapınağın arasındaki yerinden getirtip yeni sunağın kuzeyine yerleştirdi.

¹⁵ Kral Ahaz Kâhin Uriya'ya şu buyrukları verdi: <<Sabahın yakmalık sunusuyla akşamın tahıl sunusunu, kralın yakmalık ve tahıl sunusunu, ayrıca ülke halkının yakmalık, tahıl ve dökmelik sunularını bu büyük sunağın üzerinde sun; yakmalık sunuların ve kurbanların kanını onun üzerine dök. Ama tunç sunağı geleceği bilmek için kendim kullanacağım.>> ¹⁶ Kâhin Uriya Kral Ahaz'ın bütün buyruklarını yerine getirdi.

¹⁷ Kral Ahaz tapınaktaki kazanların üzerine oturduğu ayaklıkların yan aynalıklarını söküp kazanları kaldırdı. Havuzu tunç boğaların üzerinden indirip taş bir döşeme üzerine yerleştirdi. ¹⁸ Asur Kralı'nı hoşnut etmek için RAB'bin Tapınağı'na konan kral kürsüsünün setini*fc* kaldırıp kralın tapınağa girmek için kullandığı özel kapıyı kapattı. ^c16:18 Septuaginta <<RAB'bin Tapınağı'na konan kral kürsüsünün seti>>, Masoretik metin <<Şabat günleri RAB'bin Tapınağı'na gitmek için kullanılan üstü kapalı yol.>>

¹⁹ Ahaz'ın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve yaptıkları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. ²⁰ Ahaz ölüp atalarına kavuşunca, Davut Kenti'nde atalarının yanına gömüldü. Yerine oğlu Hizkiya kral oldu.

İsrail'in Son Kralı Hoşea

17Bölüm

¹ Yahuda Kralı Ahaz'ın krallığının on ikinci yılında Ela oğlu Hoşea Samiriye'de İsrail Kralı oldu ve dokuz yıl krallık yaptı. ² RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı, ama kendisinden önceki İsrail kralları kadar kötü değildi.

³ Asur Kralı Şalmaneser Hoşea'ya savaş açtı. Hoşea teslim olup haraç ödemeye başladı. ⁴ Ancak Asur Kralı Hoşea'nın hainlik yaptığını öğrendi. Çünkü Hoşea Mısır Firavunu So'nun desteğini sağlamak için ona ulaklar göndermiş, üstelik her yıl ödemesi gereken haraçları da Asur Kralı'na ödememişti. Bunun üzerine Asur Kralı onu yakalayıp cezaevine kapadı.

Samiriye'nin Düşmesi

⁵ Asur Kralı İsrail topraklarına saldırdı. Samiriye'yi kuşattı. Kuşatma üç yıl sürdü.

⁶ Hoşea'nın krallığının dokuzuncu yılında Asur Kralı Samiriye'yi ele geçirdi. İsrail halkını Asur'a sürdü. Onları Halah'a, Habur Irmağı kıyısındaki Gozan'a ve Med kentlerine yerleştirdi.

⁷ Bütün bunlar kendilerini Mısır Firavunu'nun boyunduruğundan kurtarıp Mısır'dan çıkaran Tanrıları RAB'be karşı günah işledikleri için İsraililer'in başına geldi. Çünkü başka ilahlara tapmışlar, ⁸ RAB'bin İsrail halkının önünden kovmuş olduğu ulusların törelerine ve İsrail krallarının koyduğu kurallara göre yaşamışlardı. ⁹ Tanrıları RAB'bin onaylamadığı bu işleri gizlilik içinde yapmışlar, gözcü kulelerinden surlu kentlere kadar her yerde tapınma yerleri kurmuşlardı. ¹⁰ Her yüksek tepenin üzerine, bol yapraklı her ağacın altına dikili taşlar, Aşera* putları diktiler. ¹¹ RAB'bin onların önünden kovmuş olduğu ulusların yaptığı gibi, bütün tapınma yerlerinde buhur yaktılar. Yaptıkları kötülüklerle RAB'bi öfkeliendirdiler. ¹² RAB'bin, <<Bunu yapmayacaksınız>> demiş olmasına karşın putlara taptılar. ¹³ RAB İsrail ve Yahuda halkını bütün peygamberler ve biliciler* aracılığıyla uyarmış, onlara, <<Bu kötü yollarınızdan dönün>> demişti, <<Atalarınıza buyurduğum ve kullarım peygamberler aracılığıyla size gönderdiğim Kutsal Yasa'nın tümüne uyarak buyruklarımı, kurallarımı yerine getirin.>>

¹⁴ Ama dinlemediler, Tanrıları RAB'be güvenmeyen ataları gibi inat ettiler. ¹⁵ Tanrı'nın kurallarını, uyarılarını ve atalarıyla yaptığı antlaşmayı hiçe sayarak değersiz putların ardınca gittiler, böylece kendi değerlerini de yitirdiler. Çevrelerindeki uluslar gibi yaşamamaları için RAB kendilerine buyruk verdiği halde, ulusların törelerine göre yaşadılar.

¹⁶ Tanrıları RAB'bin bütün buyruklarını terk ettiler. Tapınmak için kendilerine iki dökme buzağı ve Aşera* putu yaptırdılar. Gök cisimlerine taptılar. Baal'a* kulluk ettiler.

¹⁷ Oğullarını, kızlarını ateşte kurban ettiler. Falcılık, büyücülük yaptılar. RAB'bin gözünde kötü olanı yaptılar, kendilerini kötülüğe adayarak O'nu öfkeliendirdiler. ¹⁸ RAB İsraililer'e çok kızdı, Yahuda oymağı dışında hepsini huzurundan kovdu.

¹⁹ Yahudalılar bile Tanrıları RAB'bin buyruklarına uymadılar. İsraililer'in benimsediği törelere göre yaşadılar. ²⁰ Bundan dolayı RAB İsrail soyundan olan herkesi reddetti. Çapulcuların eline teslim ederek onları cezalandırdı. Hepsini huzurundan kovdu.

²¹ RAB İsrail'i Davut soyunun elinden aldıktan sonra, İsraililer Nevat oğlu Yarovam'ı kral yaptılar. Yarovam İsraililer'i RAB'bin yolundan saptırarak büyük günaha sürükledi.

²² İsraililer Yarovam'ın işlediği bütün günahlara katıldılar ve bunlardan ayrılmadılar.

²³ Sonunda RAB kulları peygamberler aracılığıyla uyarmış olduğu gibi, onları huzurundan kovdu. İsraililer kendi topraklarından Asur'a sürüldüler. Bugün de orada yaşıyorlar.

Samiriye'ye Yerleşenler

²⁴ Asur Kralı İsraililer'in yerine Babil, Kuta, Avva, Hama ve Sefarvayim'den insanlar getirtip Samiriye kentlerine yerleştirdi. Bunlar Samiriye'yi mülk edinip oradaki kentlerde yaşamaya başladılar. ²⁵ Oralara ilk yerleştiklerinde RAB'be tapınmadılar. Bu yüzden RAB aslanlar göndererek bazılarını öldürttü. ²⁶ Asur Kralı'na, <<Sürdüğün ve Samiriye kentlerine yerleştirdiğin uluslar Samiriye ilahının yasasını bilmiyorlar. O da üzerlerine aslanlar gönderiyor>> diye haber salındı, <<Bu yüzden aslanlara yem oluyorlar. Çünkü ülke ilahının yasasından haberleri yok.>>

²⁷ Bunun üzerine Asur Kralı şu buyruğu verdi: <<Samiriye'den sürülen kâhinlerden birini geri gönderin, gidip orada yaşasın ve ülke ilahının yasasını onlara öğretsin.>> ²⁸ Samiriye'den sürülen kâhinlerden biri gelip Beytel'e yerleşti ve RAB'be nasıl tapınacaklarını onlara öğretmeye başladı.

²⁹ Gelgelelim Samiriye kentlerine yerleşen her ulus kendi ilahlarını yaptı. Samiriyeliler'in yapmış olduğu tapınma yerlerindeki yapılara bu ilahları koydular. ³⁰ Babil halkı Sukkot-Benot, Kuta halkı Nergal, Hama halkı Aşima, ³¹ Avva halkı ise Nivhaz ve Tartak adındaki ilahlarını yaptılar. Sefarvayim halkı ise oğullarını ilahları Adrammelek ve Anammelek'e yakarak kurban ettiler. ³² Bir yandan RAB'be tapmıyor, öte yandan tapınma yerlerindeki

yapılarda görev yapmak üzere aralarından rasgele kâhinler seçiyorlardı. ³³ Böylece hem RAB'be tapınıyorlar, hem de aralarından geldikleri ulusların törelerine göre kendi ilahlarına kulluk ediyorlardı.

³⁴ Bugün de eski törelerine göre yaşıyorlar. Ne RAB'be tapınıyorlar, ne de RAB'bin İsrail adını verdiği Yakup'un oğulları için koymuş olduğu kurallara, ilkelere, yasalara, buyruklara uyuyorlar. ³⁵ RAB Yakupoğulları'yla antlaşma yapmış ve onlara şöyle buyurmuştu: <<Başka ilahlara tapmayacak, önlerinde eğilmeyecek, onlara kulluk etmeyecek, kurban kesmeyeceksiniz. ³⁶ Yalnızca ulu gücüyle her yere erişen eliyle sizleri Mısır'dan çıkararak RAB'be tapınacaksınız. O'nun önünde eğilip O'na kurban keseceksiniz. ³⁷ Sizler için yazmış olduğu kuralları, ilkeleri, yasaları, buyrukları her zaman yerine getirmeye özen gösterecek ve başka ilahlara tapmayacaksınız. ³⁸ Sizinle yaptığım antlaşmayı unutmayacak ve başka ilahlara tapmayacaksınız. ³⁹ Yalnız Tanrınız RAB'be tapacaksınız. O sizi bütün düşmanlarınızın elinden kurtaracak.>>

⁴⁰ Ne var ki Samiriye'ye yerleşenler buna kulak asmadılar ve eski törelerine göre yaşamaya devam ettiler. ⁴¹ Bu uluslar aynı zamanda hem RAB'be, hem de putlarına tapıyorlardı. Çocukları ve torunları da bugüne dek ataları gibi yaşıyorlar.

Hizkiya'nın Yahuda Krallığı

(2Ta.29:1-2; 31:1)

18Bölüm

¹ İsrail Kralı Ela oğlu Hoşea'nın krallığının üçüncü yılında Ahaz oğlu Hizkiya Yahuda Kralı oldu. ² Hizkiya yirmi beş yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de yirmi dokuz yıl krallık yaptı. Annesi Zekeriya'nın kızı Aviya'ydı. ³ Atası Davut gibi, o da RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı. ⁴ Alışılabilen tapınma yerlerini kaldırdı, dikili taşları, Aşera* putlarını parçaladı. Musa'nın yapmış olduğu Nehuştan adındaki tunç* yılanı da parçaladı. Çünkü İsraililer o güne kadar ona buhur yakıyorlardı.

⁵ Hizkiya İsrail'in Tanrısı RAB'be güvendi. Kendisinden önceki ve sonraki Yahuda kralları arasında onun gibisi yoktu. ⁶ RAB'be çok bağlıydı, O'nun yolundan ayrılmadı, RAB'bin Musa'ya vermiş olduğu buyrukları yerine getirdi. ⁷ RAB onunla birlikteydi. Yaptığı her işte başarılı oldu. Asur Kralı'na karşı ayaklandı ve ona kulluk etmedi. ⁸ Gazze ve çevresine, gözcü kulelerinden surlu kentlere kadar her yerde Filistliler'i bozguna uğrattı.

⁹ Hizkiya'nın krallığının dördüncü yılında -İsrail Kralı Ela oğlu Hoşea'nın krallığının yedinci yılı- Asur Kralı Şalmaneser Samiriye'ye yürüyerek kenti kuşattı. ¹⁰ Kuşatma üç yıl sürdü. Sonunda Samiriye'yi ele geçirdiler. Hizkiya'nın krallığının altıncı yılı, İsrail Kralı Hoşea'nın krallığının dokuzuncu yılında Samiriye alındı. ¹¹ Asur Kralı İsraililer'i Asur'a sürerek Halah'a, Habur Irmağı kıyısındaki Gozan'a ve Med kentlerine yerleştirdi. ¹² Çünkü Tanrıları RAB'bin sözünü dinlememişler, O'nun antlaşmasını ve RAB'bin kulu Musa'nın buyruklarını çiğnemişlerdi. Ne kulak asmışlar, ne de buyrukları yerine getirmişlerdi.

Sanherib'in Tehdidi

(2Ta.32:9-19; Yşa.36:1-22)

¹³ Hizkiya'nın krallığının on dördüncü yılında Asur Kralı Sanherib, Yahuda'nın surlu kentlerine saldırıp hepsini ele geçirdi. ¹⁴ Yahuda Kralı Hizkiya, Lakiş Kenti'ndeki Asur Kralı'na şu haberi gönderdi: <<Suçluyum, üzerimden kuvvetlerini çek, ne istersen ödeyeceğim.>> Asur Kralı Yahuda Kralı Hizkiya'yı üç yüz talant*¹⁵ gümüş ve otuz talant*¹⁶ altın ödemekle yükümlü kıldı. ¹⁵ Hizkiya RAB'bin Tapınağı'nda ve kral sarayının hazinelerinde bulunan bütün gümüşü ona verdi. ¹⁶ Daha önce yaptırmış olduğu RAB'bin Tapınağı'nın kapılarıyla kapı pervazlarının üzerindeki altın kaplamaları da çıkarıp Asur Kralı'na verdi. ¹⁷ Asur Kralı başkomutan, askeri danışman ve komutanını büyük bir orduyla Lakiş'ten Yeruşalim'e, Kral Hizkiya'ya gönderdi.

Yeruşalim'e varan ordu Çırpıcı Tarlası yolunda, Yukarı Havuz'un su yolunun yanında durdu. ¹⁸ Haber gönderip Kral Hizkiya'yı çağırdılar. Saray sorumlusu Hilkiya oğlu Elyakim, Yazman Şevna ve devlet tarihçisi Asaf oğlu Yoah Asurlular'ı karşılamaya çıktı. ^{cf}18:14 <<Üç yüz talant>>: Yaklaşık 10.4 ton. ^{cd}18:14 <<Otuz talant>>: Yaklaşık 1 ton.

¹⁹ Komutan onlara şöyle dedi: <<Hizkiya'ya söyleyin. <Büyük kral, Asur Kralı diyor ki: Güvendiğin şey ne, neye güveniyorsun? ²⁰ Savaş tasarıların ve gücün olduğunu söylüyorsun, ama bunlar boş sözler. Kime güveniyorsun da bana karşı ayaklanıyorsun? ²¹ İşte sen şu kırık kamış değneğe, Mısır'a güveniyorsun. Bu değnek kendisine yaslanan herkesin eline batar, deler. Firavun da kendisine güvenenler için böyledir. ²² Yoksa bana, Tanrımız RAB'be güveniyoruz mu diyeceksiniz? Hizkiya'nın Yahuda ve Yeruşalim halkına, yalnız Yeruşalim'de, bu sunağın önünde tapınacaksınız diyerek tapınma yerlerini, sunaklarını ortadan kaldırdığı Tanrı değil mi bu?>>

²³ <<Haydi, efendim Asur Kralı'yla bahse giriş. Binicileri sağlayabilirsen sana iki bin at veririm. ²⁴ Mısır'ın savaş arabalarıyla atlıları sağlayacağına güvensen bile, efendimin en küçük rütbeli komutanlarından birini yenemezsin! ²⁵ Dahası var: RAB'bin buyruğu olmadan mı saldırıp burayı yıkmak için yola çıktığımı sanıyorsun? RAB, <Git, o ülkeyi yık> dedi.>>

²⁶ Hilkiya oğlu Elyakim, Şevna ve Yoah, <<Lütfen biz kullarınla Aramice* konuş>> diye karşılık verdiler, <<Çünkü biz bu dili anlarız. Yahudi dilinde konuşma. Surların üzerindeki halk bizi dinliyor.>>

²⁷ Komutan, <<Efendim bu sözleri yalnız size ve efendinize söyleyeyim diye mi gönderdi beni?>> dedi, <<Surların üzerinde oturan bu halka, sizin gibi dışkısını yemek, idrarını içmek zorunda kalacak olan herkese gönderdi.>>

²⁸ Sonra ayağa kalkıp Yahudi dilinde bağırdı: <<Büyük kralın, Asur Kralı'nın söylediklerini dinleyin! ²⁹ Kral diyor ki, <Hizkiya sizi aldatmasın, o sizi benim elimden kurtaramaz. ³⁰ RAB bizi mutlaka kurtaracak, bu kent Asur Kralı'nın eline geçmeyecek diyen Hizkiya'ya kanmayın, RAB'be güvenmeyin. ³¹⁻³² Hizkiya'yı dinlemeyin.> Çünkü Asur Kralı diyor ki, <Teslim olun, bana gelin. Böylece ben gelip sizi zeytinyağı ve bal ülkesi olan kendi ülkeniz gibi bir ülkeye -tahıl ve yeni şarap, ekmek ve üzüm dolu bir ülkeye- götürene kadar herkes kendi asmasından, kendi incir ağacından yiyecek, kendi sarnıcından içecek. Yaşamı seçin, ölümü değil. RAB bizi kurtaracak diyerek sizi aldatmaya çalışan Hizkiya'yı dinlemeyin. ³³ Ulusların ilahları ülkelerini Asur Kralı'nın elinden kurtarabildi mi? ³⁴ Hani nerede Hama'nın, Arpat'ın ilahları? Sefarvayim'in*fe*, Hena ve İvva'nın ilahları nerede? Samiriye'yi elimden kurtarabildiler mi? ³⁵ Bütün ülkelerin ilahlarından hangisi ülkesini elimden kurtardı ki, RAB Yeruşalim'i elimden kurtarabilsin?> >> ^{ee}18:34 <<Sefarvayim>>: Asurlular'ın Samiriye'ye sürgün ettiği halk (bkz. 2Kr.17:24,31).

³⁶ Halk sustu, komutana tek sözle bile karşılık veren olmadı. Çünkü Kral Hizkiya, <<Karşılık vermeyin>> diye buyurmuştu. ³⁷ Sonra saray sorumlusu Hilkiya oğlu Elyakim, Yazman Şevna ve devlet tarihçisi Asaf oğlu Yoah giysilerini yırttılar ve gidip komutanın söylediklerini Hizkiya'ya bildirdiler.

Hizkiya Yeşaya'ya Başvuruyor

(Yşa.37:1-13)

19Bölüm

¹ Kral Hizkiya olanları duyunca giysilerini yırttı, çul kuşanıp RAB'bin Tapınağı'na girdi. ² Saray sorumlusu Elyakim'i, Yazman Şevna'yı ve ileri gelen kâhinleri Amots oğlu Peygamber Yeşaya'ya gönderdi. Hepsi çul kuşanmıştı. ³ Yeşaya'ya şöyle dediler: <<Hizkiya diyor ki, <Bugün sıkıntı, azar ve utanç günü. Çünkü çocukların doğum vakti geldi, ama doğuracak güç yok. ⁴ Yaşayan Tanrı'yı aşağılamak için efendisi Asur Kralı'nın gönderdiği komutanın

söylediklerini belki Tanrın RAB duyar da duyduğu sözlerden ötürü onları cezalandırır. Bu nedenle sağ kalanlarımız için dua et.> >>

⁵⁻⁶ Yeşaya, Kral Hizkiya'dan gelen görevlilere şöyle dedi: <<Efendinize şunları söyleyin: <RAB diyor ki, Asur Kralı'nın adamlarından benimle ilgili duyduğunuz küfürlerden korkma. ⁷ Onun içine öyle bir ruh koyacağım ki, bir haber üzerine kendi ülkesine dönecek. Orada onu kılıçla öldürteceğim.> >>

⁸ Komutan, Asur Kralı'nın Lakiş'ten ayrılıp Livna'ya karşı savaştığını duydu. Krala danışmak için oraya gitti. ⁹ Kûş* Kralı Tirhaka'nın kendisiyle savaşmak üzere yola çıktığını haber alan Asur Kralı, Hizkiya'ya yine ulaklar göndererek şöyle dedi: ¹⁰ <<Yahuda Kralı Hizkiya'ya deyin ki, <Güvendiğin Tanrın, Yeruşalim Asur Kralı'nın eline teslim edilmeyecek diyerek seni aldatmasın. ¹¹ Asur krallarının bütün ülkelere neler yaptığını, onları nasıl yerle bir ettiğini duymuşsundur. Sen kurtulacağımı mı sanıyorsun? ¹² Atalarımın yok ettiği ulusları - Gozanlılar'ı, Harranlılar'ı, Resefliler'i, Telassar'da yaşayan Edenliler'i- ilahları kurtarabildi mi? ¹³ Hani nerede Hama ve Arpat kralları? Lair, Sefarvayim, Hena, İvva kralları nerede?> >>

Hizkiya'nın Duası

(*Yşa.37:14-20*)

¹⁴ Hizkiya mektubu ulakların elinden alıp okuduktan sonra RAB'bin Tapınağı'na çıktı. RAB'bin önünde mektubu yere yayararak ¹⁵ şöyle dua etti: <<Ey Keruvlar* arasında taht kuran İsrail'in Tanrısı RAB, bütün dünya krallıklarının tek Tanrısı sensin. Yeri, göğü sen yarattın. ¹⁶ Ya RAB, kulak ver de işit, gözlerini aç da gör, ya RAB; Sanherib'in söylediklerini, yaşayan Tanrı'yı nasıl aşağıladığını duy. ¹⁷ Ya RAB, gerçek şu ki, Asur kralları birçok ulusu ve ülkelerini viraneye çevirdiler. ¹⁸ İlahlarını yakıp yok ettiler. Çünkü onlar tanrı değil, insan eliyle biçimlendirilmiş tahta ve taşlardı. ¹⁹ Ya RAB Tanrımız, şimdi bizi Sanherib'in elinden kurtar ki, bütün dünya krallıkları senin tek Tanrı olduğunu anlasın.>>

Yeşaya'nın Sözleri Gerçekleşiyor

(*2Ta.32:20-21; Yşa.37:21-38*)

²⁰⁻²¹ Bunun üzerine Amots oğlu Yeşaya, Hizkiya'ya şu haberi gönderdi: <<İsrail'in Tanrısı RAB şöyle diyor: <Asur Kralı Sanherib'le ilgili olarak bana yalvardığın için diyorum ki,

<< <Erden kız Siyon seni hor görüyor,

Alay ediyor seninle.

Yeruşalim kızı* ardından alayla baş sallıyor.

²² Sen kimi aşağıladın, kime küfrettin?

Kime sesini yükselttin?

İsrail'in Kutsalı'na tepeden baktın!

²³ Ulakların aracılığıyla Rab'bi aşağıladın.

Bir sürü savaş arabamla dağların tepesine,

Lübnan'ın doruklarına çıktım, dedin.

Yüksek sedir ağaçlarını, seçme çamlarını kestim,

Lübnan'ın en iç noktalarına,

Gür ormanlarına ulaştım.

²⁴ Yabancı ülkelerde kuyular kazdım, sular içtim,

Mısır'ın bütün kanallarını ayağımın tabanıyla kuruttum, dedin.

²⁵ << <Bütün bunları çoktan yaptığımı,

Çok önceden tasarladığımı duymadın mı?

Surlu kentleri enkaz yığınlarına çevirmeni

Şimdi ben gerçekleştirdim.

²⁶ O kentlerde yaşayanların kolu kanadı kırıldı.

Yılgınlık ve utanç içindeydiler;

-
- Kır otuna, körpe filizlere,
Damlarda büyümeden kavrulup giden ota döndüler.
- ²⁷ Senin oturuşunu, kalkışını,
Ne zaman gidip geldiğini,
Bana nasıl öfkelendiğini biliyorum.
- ²⁸ Bana duyduğun öfkeden,
Kulağıma erişen küstahlığından ötürü
Halkamı burnuna, gemimi ağzına takacak,
Seni geldiğin yoldan geri çevireceğim.
- ²⁹ << <Senin için belirti şu olacak, ey Hizkiya:
Bu yıl kendiliğinden yetiştireceğini yiyeceksiniz,
İkinci yıl ise ardından biteni.
Üçüncü yıl ekip biçin,
Bağlar dikip ürününü yiyin.
- ³⁰ Yahudalılar'ın kurtulup sağ kalanları
Yine aşağıya doğru kök salacak,
Yukarıya doğru meyve verecek.
- ³¹ Çünkü sağ kalanlar Yeruşalim'den,
Kurtulanlar Siyon Dağı'ndan çıkacak.
Her Şeye Egemen RAB'bin gayretiyle olacak bu.>

- ³² <<Bundan dolayı RAB Asur Kralı'na ilişkin şöyle diyor:
<Bu kente girmeyecek, ok atmayacak.
Kente kalkanla yaklaşmayacak,
Karşısında rampa kurmayacak.
- ³³ Geldiği yoldan dönecek ve kente girmeyecek> diyor RAB,
- ³⁴ <Kendim için ve kulum Davut'un hatırı için
Bu kenti savunup kurtaracağım> diyor.>>

³⁵ O gece RAB'bin meleği gidip Asur ordugahında yüz seksen beş bin kişiyi öldürdü. Ertesi sabah uyananlar salt cesetlerle karşılaştılar. ³⁶ Bunun üzerine Asur Kralı Sanherib ordugahını bırakıp çekildi. Ninova'ya döndü ve orada kaldı. ³⁷ Bir gün ilahı Nisrok'un tapınağında tapınırken, oğullarından Adrammelek'le Şareser, onu kılıçla öldürüp Ararat ülkesine kaçtılar. Yerine oğlu Esarhaddon kral oldu.

Hizkiya'nın Hastalığı

(2Ta.32:24-26; Ysa.38:1-8; 21-22)

20Bölüm

¹ O günlerde Hizkiya ölümcül bir hastalığa yakalandı. Amots oğlu Peygamber Yeşaya ona gidip şöyle dedi: <<RAB diyor ki, <Ev işlerini düzene sok. Çünkü iyileşmeyecek, öleceksin.>>

² Hizkiya yüzünü duvara dönüp RAB'be yalvardı: ³ <<Ya RAB, yürekte bir sadakatle önünde nasıl yaşadığımı, gözünde iyi olanı yaptığımı anımsa lütfen.>> Sonra acı acı ağlamaya başladı.

⁴ Yeşaya sarayın orta avlusundan çıkmadan önce RAB ona şöyle dedi: ⁵ <<Geri dön ve halkımı yöneten Hizkiya'ya şunu söyle: <Atan Davut'un Tanrısı RAB diyor ki: Duanı işittim, gözyaşlarımı gördüm, seni sağlığına kavuşturacağım. Üç gün içinde RAB'bin Tapınağı'na çıkacaksın. ⁶ Ömrünü on beş yıl daha uzatacağım. Seni de kenti de Asur Kralı'nın elinden kurtaracağım. Kendim için ve kulum Davut'un hatırı için bu kenti savunacağım.>>

⁷ Sonra Yeşaya, <<İncir pestili getirin>> dedi. Getirip çıbanına koydular ve Hizkiya

iyileşti.

⁸ Hizkiya Yeşaya'ya, <<RAB'bin beni iyileştireceğine ve üç gün içinde RAB'bin Tapınağı'na çıkacağıma ilişkin belirti nedir?>> diye sormuştu.

⁹ Yeşaya şöyle karşılık vermişti: <<RAB'bin verdiği sözü tutacağına ilişkin belirti şu olacak: Gölge on basamak uzasın mı, kısalsın mı?>>

¹⁰ Hizkiya, <<Gölgenin on basamak uzaması kolaydır, on basamak kısalsın>> demişti.

¹¹ Bunun üzerine Peygamber Yeşaya RAB'be yakardı ve RAB Ahaz'ın merdiveninden aşağı düşmüş olan gölgeyi on basamak kısaltmıştı.

Hizkiya'nın Akılsızlığı

(2Ta.32:32-33; Yşa.39:1-8)

¹² O sırada Hizkiya'nın hastalandığını duyan Baladan oğlu Babil Kralı Merodak-Baladan, ona mektuplarla birlikte bir armağan gönderdi. ¹³ Hizkiya elçileri kabul etti. Deposundaki bütün değerli eşyaları -altını, gümüşü, baharatı, değerli yağı, silah deposunu ve hazine odalarındaki her şeyi- elçilere gösterdi. Sarayında da krallığında da onlara göstermediği hiçbir şey kalmadı.

¹⁴ Peygamber Yeşaya Kral Hizkiya'ya gidip, <<Bu adamlar sana ne dediler, nereden gelmişler?>> diye sordu.

Hizkiya, <<Uzak bir ülkeden, Babil'den gelmişler>> diye karşılık verdi.

¹⁵ Yeşaya, <<Sarayında ne gördüler?>> diye sordu.

Hizkiya, <<Sarayımdaki her şeyi gördüler, hazinelerimde onlara göstermediğim hiçbir şey kalmadı>> diye yanıtladı.

¹⁶ Bunun üzerine Yeşaya şöyle dedi: <<RAB'bin sözüne kulak ver. ¹⁷ RAB diyor ki, <Gün gelecek, sarayındaki her şey, atalarının bugüne kadar bütün biriktirdikleri Babil'e taşınacak. Hiçbir şey kalmayacak. ¹⁸ Soyundan gelen bazı çocuklar alınıp götürülecek, Babil Kralı'nın sarayında hadım edilecek.>>

¹⁹ Hizkiya, <<RAB'den ilettiğin bu söz iyi>> dedi. Çünkü, <<Nasıl olsa yaşadığım sürece barış ve güvenlik olacak>> diye düşünüyordu.

²⁰ Hizkiya'nın krallığı dönemindeki öteki olaylar, bütün başarıları, bir havuz ve tünel yaparak suyu kente nasıl getirdiği, Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. ²¹ Hizkiya ölüp atalarına kavuşunca, yerine oğlu Manaşşe kral oldu.

Manaşşe'nin Yahuda Krallığı

(2Ta.33:1-20)

21Bölüm

¹ Manaşşe on iki yaşında kral oldu ve Yeruslaim'de elli beş yıl krallık yaptı. Annesinin adı Hefsvah'tı. ² RAB'bin İsrail halkının önünden kovmuş olduğu ulusların iğrenç törelerine uyarak RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. ³ Babası Hizkiya'nın yok ettiği puta tapılan yerleri yeniden yaptırdı. İsrail Kralı Ahav gibi, Baal* için sunaklar kurdu, Aşera* putu yaptı. Gök cisimlerine taparak onlara kulluk etti. ⁴ RAB'bin, <<Yeruslaim'de bulunacağım>> dediği RAB'bin Tapınağı'nda sunaklar kurdu. ⁵ Tapınağın iki avlusunda gök cisimlerine tapmak için sunaklar yaptırdı. ⁶ Oğlunu ateşte kurban etti; falcılık ve büyücülük yaptı. Medyumlara, ruh çağıranlara danıştı. RAB'bin gözünde çok kötülük yaparak O'nu öfkeliendirdi.

⁷ Manaşşe yaptırdığı Aşera putunu RAB'bin Tapınağı'na yerleştirdi. Oysa RAB tapınağa ilişkin Davut'la oğlu Süleyman'a şöyle demişti: <<Bu tapınakta ve İsrail oymaklarının yaşadığı kentler arasından seçtiğim Yeruslaim'de adım sonsuza dek anılacak. ⁸ Buyruklarımı dikkatle yerine getirir ve kulum Musa'nın kendilerine verdiği Kutsal Yasa'yı tam uygularlarsa, İsrail halkının ayağını bir daha atalarına vermiş olduğum ülkenin dışına çıkarmayacağım.>>

⁹ Ama halk kulak asmadı. Manaşşe onları öylesine yoldan çıkardı ki, RAB'bin İsrail halkının önünde yok ettiği uluslardan daha çok kötülük yaptılar.

¹⁰ RAB, kulları peygamberler aracılığıyla şöyle dedi: ¹¹⁻¹² <<Yahuda Kralı Manaşşe bu iğrenç işleri yaptığı, kendisinden önceki Amorlular'dan daha çok kötülük ettiği, putlar dikerek Yahudalıları günaha sürüklediği için İsrail'in Tanrısı RAB, <Yeruşalim'in ve Yahuda'nın başına öyle bir felaket getireceğim ki, duyanların hepsi şaşkına dönecek> diyor, ¹³ <Samiriye'yi ve Ahav'ın soyunu nasıl cezalandırımdısa, Yeruşalim'i cezalandırırken de aynı ölçü ipini, aynı çekülü kullanacağım. Bir adam tabağını nasıl temizler, silip yüzüstü kapatırsa, Yeruşalim'i de öyle silip süpüreceğim. ¹⁴ Halkımdan sağ kalanları terk edeceğim ve düşmanlarının eline teslim edeceğim. Yeruşalim halkı yağmalanıp ganimet olarak götürülecek. ¹⁵ Çünkü gözümde kötü olanı yaptılar. Atalarının Mısır'dan çıktığı günden bugüne kadar beni öfkeliendirdiler.> >>

¹⁶ Manaşşe RAB'bin gözünde kötü olanı yaparak Yahudalıları günaha sürüklemekle kalmadı, Yeruşalim'i bir uçtan öbür uca dolduracak kadar çok sayıda suçsuzun kanını döktü.

¹⁷ Manaşşe'nin krallığı dönemindeki öteki olaylar, bütün yaptıkları ve işlediği günahlar Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. ¹⁸ Manaşşe ölüp atalarına kavuşunca, sarayının Uzza adındaki bahçesine gömüldü. Yerine oğlu Amon kral oldu.

Amon'un Yahuda Krallığı

(2Ta.33:21-25)

¹⁹ Amon yirmi iki yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de iki yıl krallık yaptı. Annesi Yotvalı Harus'un kızı Meşullemet'ti. ²⁰ Amon da babası Manaşşe gibi RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. ²¹ Babasının yürüdüğü yollarda yürüdü, aynı putlara taptı ve hizmet etti. ²² Atalarının Tanrısı RAB'bi terk etti, O'nun yolunda yürümedi.

²³ Kral Amon'un görevlileri düzen kurup onu sarayında öldürdüler. ²⁴ Ülke halkı Amon'a düzen kuranların hepsini öldürdü. Yerine oğlu Yoşiya'yı kral yaptı.

²⁵ Amon'un krallığı dönemindeki öteki olaylar ve yaptıkları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. ²⁶ Amon Uzza bahçesinde kendi mezarına gömüldü. Yerine oğlu Yoşiya kral oldu.

Yoşiya'nın Yahuda Krallığı

(2Ta.34:1-2; 8-28)

22Bölüm

¹ Yoşiya sekiz yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de otuz bir yıl krallık yaptı. Annesi Boskatlı Adaya'nın kızı Yedida'ydı. ² Yoşiya RAB'bin gözünde doğru olanı yaptı. Sağa sola sapmadan atası Davut'un bütün yollarını izledi.

³ Kral Yoşiya, krallığının on sekizinci yılında Meşullam oğlu Asalya oğlu Yazman Şafan'ı RAB'bin Tapınağı'na gönderirken ona şöyle dedi: ⁴ <<Başkâhin Hilkiya'nın yanına çık. Kapı nöbetçilerinin halktan toplayıp RAB'bin Tapınağı'na getirdikleri paraları saysın. ⁵⁻⁶ RAB'bin Tapınağı'ndaki işlerin başında bulunan denetçilere versin. Onlar da paraları RAB'bin Tapınağı'ndaki çatlakları onaranlara, marangozlara, yapıcılara, duvarcılara ödesinler. Tapınağın onarımı için gerekli keresteyi, yontma taşı da bu parayla alsınlar. ⁷ Onlara verilen paranın hesabı sorulmasın, çünkü dürüstçe çalışıyorlar.>>

⁸ Başkâhin Hilkiya Yazman Şafan'a, <<RAB'bin Tapınağı'nda Yasa Kitabı'nı buldum>> diyerek kitabı ona verdi. Şafan kitabı okudu. ⁹ Sonra krala giderek, <<Görevlilerin tapınaktaki paraları alıp RAB'bin Tapınağı'ndaki işlerin başında bulunan adamlara verdiler>> diye durumu bildirdi. ¹⁰ Ardından, <<Kâhin Hilkiya bana bir kitap verdi>> diyerek kitabı krala okudu. ¹¹ Kral Kutsal Yasa'daki sözleri duyunca giysilerini yırttı. ¹² Kâhin Hilkiya'ya, Şafan oğlu Ahikam'a, Mikaya oğlu Akbor'a, Yazman Şafan'a ve kendi özel görevlisi Asaya'ya şöyle buyurdu: ¹³ <<Gidin, bulunan bu kitabın sözleri hakkında benim için de, bütün Yahuda halkı için de RAB'be danışın. RAB'bin bize karşı alevlenen öfkesi büyüktür. Çünkü atalarımız bu kitabın sözlerine kulak asmadılar, bizler için yazılan bu sözlere uymadılar.>>

¹⁴ Kâhin Hilkiya, Ahikam, Akbor, Şafan ve Asaya varıp tapınaktaki giysilerin nöbetçisi

Harhas oğlu Tikva oğlu Şallum'un karısı Peygamber Hulda'ya danıştılar. Hulda Yerus̄alim'de, İkinci Mahalle'de oturuyordu.

¹⁵ Hulda onlara şöyle dedi: <<İsrail'in Tanrısı RAB, <Sizi bana gönderen adama şunları söyleyin> diyor: ¹⁶ <Yahuda Kralı'nın okuduğu kitapta yazılı olduğu gibi, buraya da, burada yaşayan halkın başına da felaket getireceğim. ¹⁷ Beni terk ettikleri, elleriyle yaptıkları başka ilahlara buhur yakıp beni kızdırdıkları için buraya karşı öfkem alevlenecek ve sönmeyecek.>

¹⁸ <<RAB'be danışmak için sizi gönderen Yahuda Kralı'na şöyle deyin: <İsrail'in Tanrısı RAB duyduğun sözlere ilişkin diyor ki: ¹⁹ Madem yıkılıp lanetle anılacak olan burası ve burada yaşayanlarla ilgili sözlerimi duyunca yüreğin yumuşadı, önümde kendini alçalttın, giysilerini yırtıp huzurunda ağladın, ben de yalvarışımı işittim. ²⁰ Seni atalarına kavuşturacağım, esenlik içinde mezarına gömüleceksin. Buraya getireceğim büyük felaketi görmeyeceksin.> >> Hilkiya ile yanındakiler bu sözleri krala ilettiler.

Yoşiya Putperestliği Kaldırıyor

(2Ta.34:3-7; 29-33)

23Bölüm

¹ Kral Yoşiya haber gönderip Yahuda ve Yerus̄alim'in bütün ileri gelenlerini yanına topladı. ² Sonra Yahudalılar, Yerus̄alim'de yaşayanlar, kâhinler, peygamberler, büyük küçük herkesle birlikte RAB'bin Tapınağı'na çıktı. RAB'bin Tapınağı'nda bulunmuş olan Antlaşma Kitabı'nı baştan sona kadar herkesin duyacağı biçimde okudu. ³ Sütunun yanında durarak RAB'bin yolunu izleyeceğine, buyruklarını, öğütlerini, kurallarını candan ve yüreктen uygulayacağına, bu kitapta yazılı antlaşmanın koşullarını yerine getireceğine ilişkin RAB'bin huzurunda antlaşma yaptı. Bütün halk bu antlaşmayı onayladı.

⁴ Kral Yoşiya Baal*, Aşera* ve gök cisimleri için yapılmış olan bütün eşyaları RAB'bin Tapınağı'ndan çıkarmak üzere Başkâhin Hilkiya'ya, kâhin yardımcılara ve kapı nöbetçilerine buyruk verdi. Bunları Yerus̄alim'in dışına çıkarıp Kidron Vadisi'nde yaktı, küllerini Beytel'e götürdü. ⁵ Yahuda krallarının kentlerde ve Yerus̄alim'in çevresindeki tapınma yerlerinde buhur yaksınlar diye atamış olduğu putperest kâhinleri, Baal'a, güneşe, aya, takımyıldızlara -bütün gök cisimlerine- buhur yakanları ortadan kaldırdı. ⁶ Aşera putunu RAB'bin Tapınağı'ndan çıkarıp Yerus̄alim'in dışında Kidron Vadisi'nde yaktı, ezip toza çevirdi. Bu tozu sıradan halkın mezarlarına serpti. ⁷ Fuhuş yapan kadın ve erkeklerin RAB'bin Tapınağı alanındaki odalarını yıktı. Kadınlar orada Aşera için kumaş dokurlardı.

⁸ Yoşiya Yahuda kentlerinden bütün kâhinleri getirtti. Geva'dan Beer-Şeva'ya kadar kâhinlerin buhur yaktıkları tapınma yerlerini kirletti. Adını kent yöneticisinden alan Yeşu Kapısı'nın girişinde, kentin ana kapısının solunda kalan kapılardaki tapınma yerlerini de yıktı. ⁹ Tapınma yerlerinin kâhinleri, Yerus̄alim'deki RAB'bin sunağına çıkmaz, ancak öbür kâhinlerle birlikte mayasız ekmek yerlerdi.

¹⁰ Yoşiya, kimse oğlunu ya da kızını ilah Molek* için ateşte kurban etmesin diye, Ben-Hinnom Vadisi'ndeki Tofet'i* kirletti. ¹¹ Yahuda krallarının güneşe adanmış olduğu atları RAB'bin Tapınağı'nın girişinden kaldırdı. Atlar tapınağın avlusunda, hadım Natan-Melek'in odasının yanındaydı. Yoşiya güneşe adanmış savaş arabalarını da ateşe verdi.

¹² Ahaz'ın yukarı odasının damında Yahuda krallarının yaptırdığı sunakları da, RAB'bin Tapınağı'nın iki avlusunda Manaşşe'nin yaptırdığı sunakları da yıktı; onları kırıp parçalayarak tozlarını Kidron Vadisi'ne saçtı. ¹³ Yerus̄alim'in doğusunda, Yıkım Dağı'nın*^{ff} güneyinde İsrail Kralı Süleyman'ın Saydalılar'ın iğrenç putu Aştoret*, Moavlılar'ın iğrenç putu Kemoş ve Ammonlular'ın iğrenç putu Molek için yaptırmış olduğu tapınma yerlerini kirletti. ¹⁴ Dikili taşları, Aşera putlarını parçaladı; yerlerini insan kemikleriyle doldurdu. ^{ff}23:13 <<Yıkım Dağı>>: Zeytin Dağı olduğu sanılıyor.

¹⁵ Bundan başka İsrail'i günaha sürükleyen Nevat oğlu Yarovam'ın yaptırdığı Beytel'deki

tapınma yerini ve sunağı bile yıktı. Tapınma yerini ateşe verip toz duman etti. Aşera putunu yaktı.

¹⁶ Yoşiya çevresine bakındı. Tepedeki mezarları görünce, adamlarını gönderip mezarlardaki kemikleri çıkarttı. Olacakları önceden bildiren Tanrı adamının açıkladığı RAB'bin sözü uyarınca, kemikleri sunağın üzerinde yakarak sunağı kirletti.

¹⁷ Kral, <<Orada görünen anıt nedir?>> diye sordu.

Kent halkı, <<Orası Yahuda'dan gelen ve senin Beytel'deki sunağa yaptıklarını bildiren Tanrı adamının mezarıdır>> diye yanıtladı.

¹⁸ Kral, <<Ona dokunmayın>> dedi, <<Kimse onun kemiklerini rahatsız etmesin.>> Böylece Tanrı adamının kemiklerine de, Samiriye'den gelmiş olan peygamberin kemiklerine de dokunmadılar.

¹⁹ Yoşiya Beytel'de yaptığı gibi, İsrail krallarının Samiriye kentlerinde yaptırdığı RAB'bi öfkeliendiren tapınma yerlerindeki bütün yapıları ortadan kaldırdı. ²⁰ O kentlerdeki tapınma yerlerinin bütün kâhinlerini sunakların üzerinde kurban etti. Sunakların üzerinde insan kemikleri yaktıktan sonra Yeruşalim'e döndü.

Yoşiya Fısıh Bayramını Kutluyor

(2Ta.35:1-19)

²¹ Kral, <<Tanrınız RAB için Fısıh Bayramı'nı* bu Antlaşma Kitabı'nda yazılanlara uygun biçimde kutlayın>> diye halka buyruk verdi. ²² İsrail'e önderlik etmiş olan hakimler döneminden bu yana, ne İsrail, ne de Yahuda kralları döneminde, böyle bir Fısıh Bayramı kutlanmamıştı. ²³ RAB için düzenlenen bu Fısıh Bayramı Kral Yoşiya'nın krallığının on sekizinci yılında Yeruşalim'de kutlandı.

Yoşiya'nın Getirdiği Öteki Yenilikler

²⁴ Bundan başka Yoşiya, Kâhin Hilkiya'nın RAB'bin Tapınağı'nda bulunduğu kitapta yazılı yasanın ilkelerini yerine getirmek amacıyla, cincileri, ruhçuları, aile putlarını, öteki putları, ayrıca Yahuda ve Yeruşalim'de görülen bütün iğrençlikleri silip süpürdü. ²⁵ Ne ondan önce, ne de sonra onun gibi candan ve yürekten var gücüyle RAB'be yönelen ve Musa'nın yasasına uyan bir kral çıktı.

²⁶ Oysa Manaşşe işlediği suçlarla RAB'bi öyle öfkeliendirmişti ki, RAB Yahuda'ya karşı alevlenen öfkesinden vazgeçmedi ²⁷ ve <<İsrail'i nasıl huzurumdan attımsa, Yahuda'yı da öyle atacağım>> dedi, <<Seçtiğim bu kenti, Yeruşalim'i ve <Orada bulunacağım> dediğim tapınağı kendimden uzaklaştıracağım.>>

Yoşiya'nın Ölümü

(2Ta.35:20-36:1)

²⁸ Yoşiya'nın krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır.

²⁹ Yoşiya'nın krallığı sırasında Mısır Firavunu Neko Asur Kralı'na yardım etmek üzere Fırat'a doğru yola çıktı. Kral Yoşiya da Neko'nun üzerine yürüdü. Megiddo'da karşılaştılar. Neko Yoşiya'yı öldürdü. ³⁰ Görevlileri Yoşiya'nın cesedini savaş arabasıyla Megiddo'dan Yeruşalim'e getirip mezarına gömdüler. Yahuda halkı Yoşiya'nın oğlu Yehoahaz'ı meshederek* babasının yerine kral yaptı.

Yehoahaz'ın Yahuda Krallığı

(2Ta.36:2-4)

³¹ Yehoahaz yirmi üç yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de üç ay krallık yaptı. Annesi Livnalı Yeremya'nın kızı Hamutal'dı. ³² Yehoahaz ataları gibi RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. ³³ Yeruşalim'de krallık yapmasın diye, Firavun Neko, Hama ülkesinde, Rivla'da Yehoahaz'ı zincire vurdu. Ülke halkını yüz talant*fg* gümüş ve bir talant*fh* altın ödemekle yükümlü kıldı. ³⁴ Firavun Neko Yoşiya'nın oğlu Elyakim'i babasının yerine kral yaptı ve adını değiştirip Yehoyakim koydu. Sonra Yehoahaz'ı alıp Mısır'a

döndü. Yehoahaz orada öldü. ³⁵ Yehoyakim firavunun istediği altın ve gümüşü ödedi. Bu parayı bulmak için firavunun buyruğuna uyarak ülkeyi vergiye bağladı. Firavun Neko'ya verilmek üzere Yahuda halkından herkesin gücü oranında altın ve gümüş topladı. ⁹⁹23:33 <<Yüz talant>>: Yaklaşık 3.45 ton. ^{h9}23:33 <<Bir talant>>: Yaklaşık 34.5 kg.

Yehoyakim'in Yahuda Krallığı

(2Ta.36:5-8)

³⁶ Yehoyakim yirmi beş yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de on bir yıl krallık yaptı. Annesi Rumalı Pedaya'nın kızı Zevuda'ydı. ³⁷ Yehoyakim ataları gibi RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı.

24Bölüm

¹ Yahuda Kralı Yehoyakim'in krallığı döneminde Babil Kralı Nebukadnessar Yahuda'ya saldırdı. Yehoyakim üç yıl ona boyun eğdiyse de sonradan fikrini değiştirerek Nebukadnessar'a başkaldırdı. ² RAB, kulları peygamberler aracılığıyla söylediği söz uyarınca, Yahuda'yı yok etmek üzere Kildani*, Aramlı, Moavlı ve Ammonlu akıncıları ona karşı gönderdi. ³⁻⁴ Bütün bunlar RAB'bin buyruğuyla Yahudalılar'ın başına geldi. Manaşşe'nin işlediği bütün günahlar, döktüğü suçsuz kan yüzünden RAB Yahudalılar'ı huzurundan atmak istedi. Çünkü Manaşşe Yeruşalim'i suçsuzların kanıyla doldurmuştu ve RAB bunu bağışlamak niyetinde değildi.

⁵ Yehoyakim'in krallığı dönemindeki öteki olaylar ve bütün yaptıkları Yahuda krallarının tarihinde yazılıdır. ⁶ Yehoyakim ölüp atalarına kavuşunca, yerine oğlu Yehoyakin kral oldu.

⁷ Mısır Kralı bir daha ülkesinden dışarı çıkamadı. Çünkü Babil Kralı Mısır Vadisi'nden Fırat'a kadar daha önce Mısır Firavunu'na ait olan bütün toprakları ele geçirmişti.

Yehoyakin'in Yahuda Krallığı

(2Ta.36:9-10)

⁸ Yehoyakin on sekiz yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de üç ay krallık yaptı. Annesi Yeruşalimli Elnatan'ın kızı Nehuşta'ydı. ⁹ O da babası gibi RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı.

¹⁰ O sırada Babil Kralı Nebukadnessar'ın askerleri Yeruşalim'in üzerine yürüyüp kenti kuşattı. ¹¹ Kuşatma sürerken Nebukadnessar geldi. ¹² Yahuda Kralı Yehoyakin, annesi, görevlileri, yöneticileri ve hadımlarıyla birlikte, Nebukadnessar'a teslim oldu. Babil Kralı krallığının sekizinci yılında Yehoyakin'i tutsak etti. ¹³ RAB'bin sözü uyarınca, Nebukadnessar RAB'bin Tapınağı'nın ve kral sarayının bütün hazinelerini boşalttı, İsrail Kralı Süleyman'ın RAB'bin Tapınağı için yaptırdığı altın eşyaların tümünü parçaladı. ¹⁴ Bütün Yeruşalim halkını, komutanları, yiğit savaşçıları, zanaatçıları, demircileri, toplam on bin kişiyi sürgün etti. Yahuda halkının en yoksul kesimi dışında kimse kalmadı.

¹⁵⁻¹⁶ Babil Kralı Nebukadnessar Yehoyakin'i tutsak olarak Babil'e götürdü. Onunla birlikte annesini, karılarını, hadımlarını ve ülkenin ileri gelenlerini de Yeruşalim'den Babil'e sürdü. Ayrıca yedi bin deneyimli yiğit savaşçıyı ve bin zanaatçıyla demirciyi Babil'e sürgün etti.

¹⁷ Yehoyakin'in yerine amcası Mattanya'yı kral yaptı ve adını değiştirip Sidkiya koydu.

Sidkiya'nın Yahuda Krallığı

(2Ta.36:11-12; Yer.52:1-3a)

¹⁸ Sidkiya yirmi bir yaşında kral oldu ve Yeruşalim'de on bir yıl krallık yaptı. Annesi Livnalı Yeremya'nın kızı Hamutal'dı. ¹⁹ Yehoyakim gibi Sidkiya da RAB'bin gözünde kötü olanı yaptı. ²⁰ RAB Yeruşalim'le Yahuda'ya öfkeleniği için onları huzurundan attı.

Yeruşalim'in Düşüşü

(2Ta.36:13-21; Yer.39:1-8; 52:3b-11)

Sidkiya Babil Kralı'na karşı ayaklandı.

25Bölüm

¹ Sidkiya'nın krallığının dokuzuncu yılında, onuncu ayın* onuncu günü, Babil Kralı Nebukadnessar bütün ordusuyla Yerusâlim önlerine gelip ordugah kurdu. Kentin çevresine rampa yaptılar. ² Kral Sidkiya'nın krallığının on birinci yılına kadar kent kuşatma altında kaldı. ³ Dördüncü ayın dokuzuncu günü kentte kıtlık öyle şiddetlendi ki, halk bir lokma ekmek bulamaz oldu. ⁴ Sonunda kentin surlarında bir gedik açıldı. Kildaniler* kenti çepeçevre kuşatmış olmasına karşın, bütün askerler gece kral bahçesinin yolundan iki duvarın arasındaki kapıdan kaçarak Arava yoluna çıktılar. ⁵ Ama Kildani ordusu kralın ardına düşerek Eriha ovalarında ona yetişti. Sidkiya'nın bütün ordusu dağıldı. ⁶ Kral Sidkiya yakalanıp Rivla'da Babil Kralı'nın huzuruna çıkarıldı ve hakkında karar verildi. ⁷ Sidkiya'nın gözü önünde oğullarını öldürdüler; kendisinin de gözlerini oydu, zincire vurup Babil'e götürdüler.

Tapınağın Yıkılışı

(Yer.52:12-23)

⁸ Babil Kralı Nebukadnessar'ın krallığının on dokuzuncu yılında, beşinci ayın* yedinci günü muhafız birliği komutanı, Babil Kralı'nın görevlisi Nebuzaradan Yerusâlim'e girdi. ⁹ RAB'bin Tapınağı'nı, sarayı ve Yerusâlim'deki bütün evleri ateşe verip önemli yapıları yaktı. ¹⁰ Muhafız birliği komutanı önderliğindeki Kildani* ordusu Yerusâlim'i çevreleyen surları yıktı. ¹¹ Komutan Nebuzaradan kentte sağ kalanları, Babil Kralı'nın safına geçen kaçakları ve geri kalan halkı sürgün etti. ¹² Ancak bağcılık, çiftçilik yapsınlar diye bazı yoksulları orada bıraktı.

¹³ Kildaniler RAB'bin Tapınağı'ndaki tunç* sütunları, ayaklıkları, tunç havuzu parçalayıp tunçları Babil'e götürdüler. ¹⁴ Tapınak törenlerinde kullanılan kovaları, kürekleri, fitil maşalarını, tabakları, bütün tunç eşyaları aldılar. ¹⁵ Muhafız birliği komutanı saf altın ve gümüş buhurdanları, çanakları alıp götürdü.

¹⁶ RAB'bin Tapınağı için Süleyman'ın yaptırmış olduğu iki sütun, havuz ve ayaklıklar için hesapsız tunç harcanmıştı. ¹⁷ Her sütun on sekiz arşın*fi* yüksekliğindeydi, üzerlerinde tunç birer başlık vardı. Başlığın yüksekliği üç arşındı*fi*, çevresi tunçtan ağ ve nar motifleriyle bezenmişti. Öbür sütun da ağ motifleriyle süslenmişti ve ötekine benziyordu. ¹⁸25:17 <<On sekiz arşın>>: Yaklaşık 8.1 m. ¹⁹25:17 <<Üç arşın>>: Yaklaşık 1.4 m.

Yahuda Halkı Babil'e Sürülüyor

(Yer.52:24-27)

¹⁸ Muhafız birliği komutanı Nebuzaradan Başkâhin Seraya'yı, Başkâhin Yardımcısı Sefanya'yı ve üç kapı nöbetçisini tutsak aldı. ¹⁹ Kentte kalan askerlerin komutanını, kralın beş danışmanını, ayrıca ülke halkını askere yazan ordu komutanının yazmanını ve ülke halkından kentte bulunan altmış kişiyi tutsak etti. ²⁰ Hepsini Rivla'ya, Babil Kralı'nın yanına götürdü.

²¹ Babil Kralı Hama ülkesinde, Rivla'da onları idam etti.

Böylece Yahuda halkı ülkesinden sürülmüş oldu.

Yahuda Valisi Gedalya

(Yer.40:7-9; 41:1-3; 16-18)

²² Babil Kralı Nebukadnessar Yahuda'da kalan halkın üzerine Şafan oğlu Ahikam oğlu Gedalya'yı vali atadı. ²³ Ordu komutanlarıyla adamları, Babil Kralı'nın Gedalya'yı vali atadığını duyunca, Mispaya, Gedalya'nın yanına geldiler. Gelenler Netanya oğlu İsmail, Kareah oğlu Yohanan, Netofalı Tanhumet oğlu Seraya, Maakalı oğlu Yaazanya ve adamlarıydı. ²⁴ Gedalya onlara ve adamlarına ant içerek, <<Kildani* yetkililerden korkmayın>> dedi, <<Ülkeye yerleşip Babil Kralı'na hizmet edin. Böylesi sizin için daha iyi olur.>>

²⁵ O yılın yedinci ayında* kral soyundan Elişama oğlu Netanya oğlu İsmail on adamıyla birlikte Mispaya gidip Gedalya'yı öldürdü. Ayrıca, Gedalya'yı destekleyen Yahudiler'i ve

Kildaniler'i de kılıçtan geçirdi. ²⁶ Bunun üzerine büyük küçük bütün halk ordu komutanlarıyla birlikte Mısır'a kaçtı. Çünkü Kildaniler'den korkuyorlardı.

Yehoyakin Serbest Bırakılıyor

(Yer.52:31-34)

²⁷ Yahuda Kralı Yehoyakin'in sürgündeki otuz yedinci yılı Evil-Merodak Babil Kralı oldu. Evil-Merodak o yılın on ikinci ayının* yirmi yedinci günü, Yahuda Kralı Yehoyakin'i cezaevinden çıkardı. ²⁸ Kendisiyle tatlı tatlı konuştu ve ona Babil'deki öteki sürgün krallardan daha üstün bir yer verdi. ²⁹ Yehoyakin cezaevi giysilerini üstünden çıkardı. Yaşadığı sürece Babil Kralı'nın sofrasında yer aldı. ³⁰ Yaşamı boyunca kral tarafından günlük yiyeceği sürekli karşılandı.